

Landbrugs- og fiskeriministeren (Henrik Dam Kristensen):

Hermed skal jeg for det høje Ting fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om støtte til jordbrugets strukturudvikling og til økologisk jordbrug m.v. (Lovforslag nr. L 39).

Formålet med lovforslaget er at udvide ansøgerkredsen i forbindelse med foranstaltninger, der opnår tilskud fra Den Europæiske Udviklings- og Garantifond for Landbruget (Landbrugsfonden) i henhold til Det Europæiske Fællesskabs forordninger om strukturfondene, for så vidt angår jordbrug i særlige landdistrikter (mål 5b-ordningen og fællesskabsinitiativet LEADER II).

Mål 5b-foranstaltninger har til formål at fremme udviklingen af landdistrikterne ved at lette distrikternes udvikling og strukturelle tilpasning.

Fællesskabsinitiativet LEADER II har til formål at yde tilskud til aktiviteter, der understøtter og supplerer foranstaltningerne under mål 5b-programmet.

Med henblik på en mere afbalanceret og integreret udnyttelse af strukturfondsmidlerne og den tilsvarende nationale økonomiske indsats foreslås det, at også andre aktører end jordbrugere kan få mulighed for at gennemføre projekter med støtte fra Landbrugsfonden. Det er hensigten, at ansøgerkredsen også skal omfatte foreninger, organisationer, fødevarer virksomheder, institutioner samt kommunale og statslige myndigheder m.v., der udarbejder projekter til fremme af jordbruget.

Sundhedsministeren (Yvonne Herlev Andersen):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ophævelse af lov for Færøerne om bekæmpelse af kønssygdomme. (Lovforslag nr. L 41).

Lovforslaget har sin baggrund i, at det færøske landsstyre har anmodet om, at kønssygdomsloven ophæves for Færøerne, ligesom det med virkning fra 1. juni 1988 er sket for Danmarks vedkommende.

Aage Frandsen (SF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om mægling i arbejdsstridigheder. (Lovforslag nr. L 40).

Jeg skal i øvrigt henvise til lovforslaget og de bemærkninger, som ledsager det.

Birthe Rønn Hornbech (V):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v. (Forlængelse af perioden for midlertidig opholdstilladelse). (Lovforslag nr. L 42).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager lovforslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.

Skriftlig redegørelse

Redegørelse af 2/11 94 om det nordiske samarbejde. (Redegørelse nr. R 2).

Ministeren for nordisk samarbejde (Marianne Jøved):

De nordiske lande befinder sig i en fase, som vil få skelsættende betydning for Nordens indplacering i Europa. Finland har allerede stemt ja til medlemskab af Den Europæiske Union, men der udestår dog parlamentets bekræftelse heraf. Den svenske afstemning finder sted søndag den 13. november, altså umiddelbart inden Nordisk Råds forestående session i Tromsø den 15.-16. november. Norge vil stemme om sit forhold til EU den 27.-28. november.

Debatten på Nordisk Råds efterårssession i Tromsø vil være præget af, at Norden står ved et historisk vendepunkt. Spørgsmålet om Norden og EU vil komme til at stå centralt. Kendskab til udfaldet af den svenske folkeafstemning betyder, at vi vil have yderligere en brik på plads ved en vurdering af det fremtidige nordiske samarbejde og de nordiske landes placering i det europæiske samarbejde. Men vi vil fortsat mangle resultatet af den norske afstemning.

Som indledning til debatten i Tromsø vil den islandske udenrigsminister give en udenrigs- og sikkerhedspolitisk redegørelse til forsamlingen. Island er i øjeblikket formand i den nordiske kreds. Statsministrene og udenrigsministrene vil deltage i debatten på sessionens første dag.

I erkendelse af, at spørgsmålet Norden/EU vil dominere sessionen, og at der denne gang er tale om en relativt kort session, har samarbejdsministrene besluttet alene at fremlægge tre ministerrådsforslag, nemlig budgettet for 1995 samt et forslag til samarbejdsprogram på ligestillingsområdet og et forslag til samarbejdsprogram på social- og sundhedsområdet.

Min redegørelse i dag vil naturligt nok også være præget af problemstillingen Norden/EU. Det betyder, at jeg vil afstå fra at komme ind på vigtige emner – som f.eks. beskæftigelse og miljø – der præger hverdagen i det nordiske arbejde, og som plejer at indgå i den nordiske ministers redegørelse forud for efterårssessionen i Nordisk Råd. Afslutningsvis vil jeg dog traditionen tro præsentere Ministerrådets forslag til budget for det kommende år.

Som regeringen ser det, er det valg, som vi står overfor, ikke et valg mellem nordisk samarbejde og europæisk samarbejde. Udfordringen er at tilpasse det nordiske samarbejde i lyset af den bredere europæiske udvikling. Den nye situation rummer mulighed for, at vi kan tilføre samarbejdet i EU en værdifuld nordisk dimension. Det er i dette perspektiv, vi skal se det fremtidige samarbejde.

Heri ligger naturligvis, at det nordiske samarbejde vil blive videreført efter yderligere et, to eller tre nordiske landes medlemskab af EU. Ved fælles drøftelser i den nordiske kreds i de kommende måneder må vi afklare, hvordan vi skal tilpasse det nordiske samarbejde til ændrede vilkår.

Regeringen har ikke lagt sig fast på en bestemt model for det fremtidige samarbejde. Men det vil være vigtigt at finde en form, der gør det muligt for de nordiske lande at være med til at sætte den politiske dagsorden i den europæiske kreds.

De reformer af samarbejdet, der forestår, ligger i forlængelse af de ændringer i samarbejdet, der blev indledt efter omvæltningerne i Europa i 1989. Et resultat heraf er, at Norden i de senere år har åbnet sig over for omverdenen i langt højere grad end tidligere. Det gælder enkeltvis med fire nordiske landes underskrift på EØS-aftalen og med Finlands, Norges og Sveriges

ansøgning om medlemskab af EU. I Nordisk Ministerråd er det sket med etableringen af samarbejdet med nørømråderne siden 1990 – de tre baltiske lande, Skt. Petersborg, Barentsregionen og Kaliningrad. Og det nordiske samarbejde vender sig nu – bl.a. på Nordisk Råds opfordring – også mod Arktis med en kortlægning af det nordiske og det internationale samarbejde i arktiske spørgsmål, herunder ikke mindst på miljøområdet. Formålet er at bidrage til at sikre den nødvendige koordinering af den mangfoldighed af aktiviteter i det arktiske område, som er vokset frem i de senere år.

Både samarbejdet med Nordens nørømråder og den øgede interesse for arktiske forhold er udtryk for en erkendelse af de nordiske landes medansvar for udviklingen omkring os. Vi er os bevidst, at videreførelsen af vores velfærd og af den nordiske samfundsmodel ikke kan ske uafhængig af de sociale og økonomiske forhold hos vores naboer. På samme måde må vi ofre miljøet særlig interesse.

Det initiativ, som statsministrene tog i 1991 til en nyvurdering af det nordiske samarbejde i lyset af den nye situation, der tegnede sig efter den kolde krigs afslutning, er et andet led i reformerne af det nordiske samarbejde. Nyvurderingen førte til, at statsministrene påtog sig det overordnede ansvar for samarbejdet, ligesom samarbejdet herefter koncentreredes om otte satsningsområder med kultur, undervisning og forskning som de væsentligste. Den prioritering, der lå heri, afspejler sig i budgettet for 1995, som vi skal vedtage i Tromsø.

Når jeg nævner reformerne i det nordiske samarbejde fra de senere år, er det for at vise, at det formelle nordiske samarbejde allerede har taget de første skridt i tilpasningen til den nye situation i Europa. De reformer, der måtte forestå vedrørende det nordiske samarbejdes fremtidige form og indhold, er i virkeligheden en videreførelse af den reformproces, der allerede er i gang.

Men hvor står vi så i dag? Og hvordan vil det nordiske samarbejde forme sig i fremtiden? Det fulde grundlag for vore overvejelser har vi først, når vi kender resultatet af folkeafstemningerne i alle de tre nordiske ansøgerlande. Men uanset udfaldet af afstemningerne i Sverige og Norge vil der være behov for at gøre status og afstikke retningslinjerne for det fortsatte formaliserede samarbejde inden for Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd.

I dette arbejde kommer vi ikke uden om at erkende, at Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd blev skabt under andre historiske forudsætninger, og at det er væsentligt, at vi ikke sætter lighedstegn mellem det brede nordiske samarbejde og samarbejdet i Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd. Det nordiske samarbejde er en helhed, et mangfoldigt samarbejde mellem regeringer, parlamenter, organisationer, virksomheder og borgere i Norden. Og der er ikke mindst tale om et netværk af forbindelser mellem de enkelte mennesker i Norden.

Når vi taler om videreudvikling af det nordiske samarbejde, må vi fordomsfrit se på, hvordan de nordiske lande bedst samarbejder indbyrdes under nye vilkår. Vi skal ikke opbygge fælles bureaukratier, hvor samarbejdet måske mere smidigt udvikles i et uformelt samarbejde mellem myndighederne i de nordiske lande. Vi skal på den anden side heller ikke afvikle vel-fungerende fællesnordiske institutioner, hvor de fortsat har en naturlig rolle. Måske er der endda eksisterende nationale institutioner, som med større effektivitet og nytte for de nordiske brugere vil kunne drives i fællesskab. Det sidste er en af de ting, vi netop i samarbejdsministerregi på det islandske formandskabs initiativ har besluttet skal undersøges nærmere. Det er under alle omstændigheder vigtigt, at vi tænker fleksibelt og fordomsfrit og også har den nordiske nytte i tankerne. Hvad kan vi gøre bedre i fællesskab end hver for sig? Hvordan undgår vi dobbeltarbejde? Hvad klares bedst i den nordiske sammenhæng? Og hvad klares bedst i den europæiske ramme? Men det er vigtigt at understrege, at meget af det nordiske samarbejde også har en værdi i sig selv.

Det er først, når vi kender resultatet af folkeafstemningerne i alle de tre nordiske ansøgerlande, at vi vil kunne indlede de egentlige overvejelser om det nordiske samarbejdes form og indhold. Men lad mig allerede i dag give et bud på, i hvilken retning jeg ser det nordiske samarbejde vil udvikle sig i de kommende år.

Det første krav vil være, at vi tilpasser samarbejdet til udviklingen i EØS og EU og til udviklingen i Europa i bredere forstand. Vi må derfor under alle omstændigheder finde frem til, hvilke spørgsmål der bedst afklares i en europæisk sammenhæng, og hvilke der er egnede for fællesnordiske løsninger. Der bliver mulighed for et konkret og praktisk samarbejde på en lang række områder i forhold til EU. Og med de nordiske landes fælles værdigrundlag og sam-

fundssyn kan vi være med til at sætte den politiske dagsorden. På den anden side må vi også realistisk erkende, at der vil være områder, hvor interessen modsætninger mellem de nordiske lande vil komme tydeligere frem.

Dernæst tror jeg, at vi vil fortsætte vort fælles engagement over for Nordens nærområder. Samarbejdet over for Nordens nærområder og muligvis også det arktiske engagement vil også fremover være vigtige indsatsområder, uanset hvor mange nordiske lande der bliver medlem af EU.

Kultur, forskning og uddannelse er allerede i dag højt prioriterede i det nordiske samarbejde, således som det også afspejles i det forslag til budget for 1995, der fremlægges på sessionen. Grundlaget for det nordiske samarbejde er vores fælles kulturidentitet. Den skal bevares og styrkes.

Under den gennemgang, der forestår, vil regeringen være meget lydhør over for de synspunkter, der fremsættes fra parlamentarikerside. Vi kan ikke videreudvikle det nordiske samarbejde og tilpasse det til den nye situation i Europa uden det nødvendige samspil mellem regeringer og parlamentarikere. Det er selve grundideen bag Nordisk Råd.

Vi vil også være meget opmærksomme på, at en del af Norden – Island, Færøerne og Grønland – under alle omstændigheder vil stå uden for EU-samarbejdet. For Færøernes og Grønlands vedkommende gælder endvidere, at de også står uden for EØS-aftalen. Det er af afgørende betydning, at vi finder løsninger, der sikrer, at Island, Færøerne og Grønland fastholder i den nordiske kreds og deltager i den europæiske udvikling i bredere forstand. Helé den nordiske kreds har en fælles forpligtelse og en fælles interesse i at præge udviklingen.

Herefter nogle ord om Nordisk Ministerråds budget for 1995, som vi skal vedtage på sessionen i Tromsø.

Den totale budgetramme er på 706 mio. kr., hvilket er en udvidelse med 50 mio. kr. i forhold til 1994. De to største sektorer er uddannelse og forskning samt kultursamarbejdet med henholdsvis 202 og 139 mio. kr. Tilsammen foreslås bevillingen til disse to sektorer i 1995 forøget med 15,5 mio. kr. i forhold til 1994 som led i opfyldelsen af statsministrenes beslutning fra 1992 om, at kultur samt uddannelse og forskning i 1996 skal tildeles 50 pct. af Nordisk Ministerråds budget.

De øvrige satsningsområder i samarbejdet foreslås tildelt midler som følger: Fiskeri små 8 mio. kr., borgernes rettigheder 60 mio. kr., økonomi 126 mio. kr. For alle tre områders vedkommende er der tale om mindre stigninger i forhold til 1994. Miljø ligger uændret på 33 mio. kr. Bevillingen til det juridiske samarbejde foreslås mere end halveret, så det nu udgør lidt over 5 mio. kr. Det skyldes, at Nordisk Forum er næsten fuldført med denne sommers store kvindekonference i Åbo.

Beslutningen om at udvide den totale budgetramme med 50 mio. kr. er en følge af statsministrenes beslutning i Stockholm i marts i år om at opprioritere samarbejdet med nærområderne. Dette samarbejde foreslås i budgetforslaget for 1995 tildelt 50 mio. kr., hvilket er en stigning på 36 mio. kr. i forhold til 1994.

Den overordnede målsætning for arbejdsprogrammet er at skabe synlige fællesnordiske initiativer, der kan bidrage til opbygningen af demokrati og markedsökonomi i nærområderne. Geografisk er programmet fra og med i år udvidet til også at omfatte Skt. Petersborg-regionen, Barentsregionen og Kaliningrad foruden de tre baltiske lande, hvor programmet blev igangsat i 1991. En stor del af den forøgede bevilling i 1995 foreslås anvendt i de nye geografiske samarbejdsområder. Det er dog en klar forudsætning – også fra dansk side – at samarbejdet med de tre baltiske lande skal holdes på mindst det hidtidige niveau.

Arbejdsprogrammet for 1995 indeholder en videreførelse af en række initiativer, herunder de meget efterspurgte stipendie- og udvekslingsordninger, og igangsættelse af nye aktiviteter, f.eks. støtte til genopbygning og omorganisering af virksomheder i Skt. Petersborg- og Barentsregionen. Programmet dækker aktiviteter inden for næsten alle sektorer: uddannelse og forskning, landbrug, industri og finans, miljø, social og sundhed, medier og infrastruktur.

De tre nordiske informationskontorer i Estland, Letland og Litauen foreslås videreført, og et tilsvarende kontor vil blive oprettet i Skt. Petersborg i løbet af 1995. Ud over at formidle nordisk kultur og oplyse om nordiske forhold har informationskontorerne en vigtig opgave i forbindelse med gennemførelsen af arbejdsprogrammets aktiviteter.

Det hører med i billedet, at vi ud over den ordinære budgetramme på 706 mio. kr. har en reserve på 17 mio. kr. fra 1993-budgettet, som også skal fordeles. Broderparten tænkes anvendt

dels til den kampagne mod fremmedhad, som Ministerrådet i Mariehamn sidste efterår besluttede skulle iværksættes som opfølgning på rekkommandation 20/93, og dels til den såkaldte Ministerrådsreserve, der anvendes til uforudsete udgifter i årets løb. Der er mod sædvane ikke kalkuleret med en sådan reserve i det ordinære budget.

Jeg håber, vi får en konstruktiv debat om det fremlagte budgetforslag. I år er det anden gang, rådet har afgørende indflydelse på det endelige budgets udformning. Fra den danske regerings side vil vi selvsagt være lydhøre over for forslag om omfordeling inden for den angivne budgetramme, inden for de retringslinjer, der er givet fra statsministrenes side, og inden for de rammer, der tidligere er udstukket af Nordisk Råd i form af rekkommandationer og lign.

Og lad mig så slutte denne redegørelse med at udtrykke håb om, at vi endnu en gang får en udbytterig session i Nordisk Råds regi, og at mange gode kræfter vil forene sig om at give det nordiske samarbejde en form og et indhold, der passer til den styrke, vi mener Norden må tale med i det ny Europa.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål til ministrene.

Spm. nr. S 122

1) Til boligministeren af:

Keld Albrechtsen (EL):

»Hvad vil ministeren gøre for at sikre en bredere og mere ligelig sammensætning af Lejelovskommissionen?«

Skriftlig begrundelse

Den tidligere regering har nedsat en lejelovskommission, som ifølge kommissoriet skal afslutte sit arbejde inden udgangen af 1996. Kommissionen skal udarbejde forslag til ny lejelov. Dette arbejde bør dels fremskyndes mest muligt, dels bør kommissionen have en sammensætning, der giver de bedste muligheder for et godt resultat.

I den forbindelse er det nødvendigt, at lejerne i det private udlejningsbyggeri bliver godt repræsenteret. På dette punkt er Lejelovskommis-

sionens nuværende sammensætning klart utilfredsstillende.

For det første har lejerne kun én repræsentant fra Lejernes Landsorganisation, LLO. Ejerne har to repræsentanter, et medlem er fra Landsforeningen for Ejere af Udlejningsejendomme og et medlem fra Fællesforeningen af Jydske Grundejerforeninger. Det er ikke rimeligt, at ejerne, som udgør et lille antal mennesker, har to repræsentanter, mens lejerne, som udgør et stort antal mennesker, kun har én. Det er først og fremmest lejernes levevilkår, som berøres af lejelovgivning, og derfor er det ikke rimeligt, at lejerne kun har én repræsentant ud af i alt 19 medlemmer.

For det andet er det ikke rimeligt, at lejerne alene skal være repræsenteret af LLO. Denne organisation har et afgørende medansvar for det makværk af en ny lejelov, som træder i kraft 1. januar 1995. LLO har ikke vist evne til at sikre lejernes interesser. Formanden for Lejernes LO i Køge, Jakob Lindberg, skriver herom i Politiken den 26. oktober 1994: »LLO-ledelsens svigten er langsomt ved at gå op for flere og flere LLO-afdelinger. Afdelingerne i Sønderborg og Esbjerg har meldt sig ud, og tilbage i det sydlige Jylland har LLO nu kun en lille afdeling i Aabenraa. I Randers, Odense, Nordøstfyn og København har der i flere år eksisteret store lejerforeninger uden for LLO's regi. Det er derfor tvivlsomt, om LLO virkelig lever op til betegnelsen landsorganisation.«

Enhedslisten vil derfor opfordre ministeren til at udvide Lejelovskommissionen med yderligere mindst én lejerrepræsentant. Det kan ske ved at lade Lejerpolitisk Forening, der repræsenterer en lang række aktive lejerforeningsfolk, udpege et medlem af Lejelovskommissionen.

Keld Albrechtsen (EL):

Ministeren besøgte i weekenden Lejernes Landsorganisation og sagde til de delegerede på LLO-kongressen, at der var brug for selvransagelse. LLO fulgte ikke ministerens opfordring, der kom ingen selvransagelse; man genvalgte en ledelse, som efter min mening ikke på ordentlig og troværdig vis kan repræsentere alle landets lejere.

Hertil kommer, at lejerne er underrepræsenteret i regeringens lejelovskommission. Derfor håber jeg, at ministeren vil sikre en rimelig repræsentation også for lejerne i kommissionen.

Boligministeren (Ole Løvig Simonsen):

(Uden mikrofon) ... og dernæst er jeg også enig med spørgeren i, at Lejelovskommissionen som sådan selvfølgelig skal gøre sit arbejde færdig til tiden.

Men når vi kommer til det andet spørgsmål om underrepræsentation, må jeg sige, at det ved nedsættelsen af Lejelovskommissionen jo var af afgørende betydning for den daværende regering, at alle væsentlige juridiske og økonomiske aspekter i den gældende lejelovgivning blev overvejet, hvorfor der i høj grad blev lagt vægt på deltagelse af en række anerkendte, uafhængige eksperter på området. Det er jo heller ikke det, vi skal diskutere, det er ikke det, spørgsmålet drejer sig om.

Men derudover var der også et ønske om at indskrænke deltagerkredsen mest muligt, da en for stor deltagerkreds erfaringsmæssigt ikke befordrer arbejdet i en sådan kommission.

Jeg kan oplyse, at Lejernes Landsorganisation tidligere har anmodet om at blive repræsenteret med et yderligere medlem i kommissionen, hvilket af de anførte grunde og med henvisning til, at lejersiden i kommissionen tillige ville være repræsenteret ved det af Boligselskabernes Landsforening udpegede medlem, blev afslået. Også Lejerpolitisk Forening ved Lejernes Landsorganisations Roskilde Afdeling har ønsket repræsentation, hvilket ligeledes blev afslået af den tidligere boligminister bl.a. med henvisning til, at det var et ønske, at det så vidt muligt var landsdækkende organisationer, der ud over de udpegede eksperter var repræsenteret i kommissionen, hvilket jeg vil holde mig til.

Keld Albrechtsen (EL):

Så vil jeg godt spørge ministeren, om ministeren ikke kan være enig med mig i, at Lejernes Landsorganisation faktisk har et overordentlig stort medansvar for de mange store problemer, som er kommet ind i lejelovgivningen og blandt andet medfører store og urimelige huslejestigninger for en hel del af lejerne, og om det ikke også på den baggrund er urimeligt, at lejerne alene skal repræsenteres ved et medlem fra Lejernes Landsorganisation.

I den forbindelse vil jeg også gerne spørge, om ministeren ikke er til sinds at overveje mit forslag om, at en anden landsdækkende organisation, der også repræsenterer betydelige kredse blandt lejerne, nemlig Lejerpolitisk Forening, kunne få lov til at være med.

Jeg er naturligvis fuldstændig med på, at der må være grænser for, hvor stor kommissionen skal være, men på den anden side vil jeg spørge ministeren: Er det ikke helt afgørende, at de mennesker, som alt dette her jo først og fremmest vedrører, nemlig den store gruppe af lejere, i hvert fald er ordentligt repræsenteret i kommissionen?

Boligministeren (Ole Løvig Simonsen):

Til første del af hr. Keld Albrechtsens bemærkninger skal jeg sige, at så vidt jeg ved, er det altså Folketinget, der laver lovene. Der er vist ingen diskussion om, at det er tilfældet.

Det er lige så klart, at landsdækkende organisationer og andre personer selvfølgelig kommer med deres bemærkninger og tilkendegivelser, og dem bliver der lyttet til – det er meget forståeligt – uanset hvilken organisation der er tale om. Derfor vil jeg sige, at det er sådan, at det er her i Folketinget, lovene laves, og det er selvfølgelig også her, man diskuterer, om der eventuelt skal ske ændringer. Der er vi enige.

Spørgsmålet om, hvorvidt man så skal have flere ind, har jeg i og for sig svaret på, men jeg vil gerne begrunde det yderligere og sige, når man henviser til Lejernes Landsorganisations kongres, at det er min opfattelse, at folkelige organisationer selv sammensætter deres bestyrelser. Det er nu engang sådan, at det gør de, der deltager i sådan en kongres, uanset hvilken organisation vi taler om. Og det vil jeg selvfølgelig også som minister respektere.

Dernæst vil jeg sige, at det vel ikke altid er afgørende, hvor mange man er, men det er argumenterne, der først og fremmest har magt.

Og endelig må jeg så til sidst sige til hr. Keld Albrechtsen: Der er jo ingen, der forhindrer andre organisationer i at henvende sig til Lejelovskommissionen med deres bemærkninger og synspunkter.

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg bliver desværre nødt til at gå lidt videre, for ministeren henviste også til, at Boligselskabernes Landsforening til en vis grad skulle kunne dække lejernes synspunkter. Derfor vil jeg gerne spørge, om ikke det er sådan, at BL jo faktisk repræsenterer en helt anden gruppe lejere, der i nogen grad har andre interesser, nemlig lejerne inden for det almennyttige område. Derfor mener jeg ikke, man kan henvise til det.

Og så vil jeg gerne også spørge, hvorfor ministeren ikke kan vise den åbenhed over for en

gruppe, som jo faktisk omfatter flere hundre-tusinde mennesker. Det er det, som hele sagen drejer sig om, nemlig lejernes levevilkår, og så skal de kun have et medlem i kommissionen! Og endda et medlem, som mange lejere ikke har tillid til, fordi medlemmet kommer fra Lejernes Landsorganisation! Jeg må opfordre til, at ministeren overvejer denne sag nøje en gang til.

Boligministeren (Ole Løvig Simonsen):

Jeg er meget tilfreds med, at den repræsentant, man har siddende fra LLO, varetager lejernes interesser. Det kom jo tydeligt frem i det sidste indlæg fra hr. Keld Albrechtsen. Det er meget tilfredsstillende.

Må jeg så endnu en gang erindre hr. Keld Albrechtsen om, at det ikke er afgørende. Det er argumenter, der tæller i den forsamling, og det er ikke altid et spørgsmål om at tælle hoveder. Jeg er vel klar over, at BL selvfølgelig tegner en anden gruppe af lejere end dem, som der her gives udtryk for, med de private udlejere. Det er også det, der er spørgsmålet. Og jeg må sige, at jeg mener, at den sammensætning, der er blevet vedtaget, skal fastholdes, og jeg har ingen overvejelser om at ændre den.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 126

2) Til erhvervsministeren af:

Aage Frandsen (SF):

»Vil ministeren tage initiativ til, at den nuværende diskriminering af bestemte erhvervsgrupper med hensyn til at opnå fordelagtige gruppelevsforikringer ophører?«

Skriftlig begrundelse

Der sker i dag en klar diskriminering af bestemte erhvervsgrupper, der på grund af en højere invaliditetsrisiko ikke kan blive omfattet af forsikringsselskabers og pensionskassers fordelagtige tilbud om gruppelevsforikringer. Det drejer sig især om ufaglærte arbejdere. F.eks. er asfaltarbejdere, autolakerere, eternitarbejdere, flyttemænd, isoleringsarbejdere, malere, skovarbejdere og slagteriarbejdere på PFA's liste over dårlige liv, eller som det hedder i PFA: »særligt risikobetonede erhverv«. Men det betyder ikke, at f.eks. en asfaltarbejder eller isoleringsarbejder

automatisk har større risiko for at blive syg eller invalideret. Men sådan behandles de af forsikringsselskaberne, når de ikke kan få del i fordelagtige gruppelivsforsikringer, som forsikrings-selskaber og pensionskasser tilbyder. Det forekommer urimeligt, at mennesker på denne måde automatisk klassificeres som dårlige liv.

Aage Frandsen (SF):

Når man ser på listen over erhvervsgrupper, som er uden mulighed for at få del i disse fordelagtige gruppelivsforsikringer, er det karakteristisk, at det drejer sig om personer, som har en meget kort uddannelse. Det er personer, som har en forholdsvis høj arbejdsløshed. Det er personer, som – netop fordi mange af dem er ufaglærte arbejdere – også i højere grad kommer til i praksis at stå til rådighed for arbejdsmarkedet, også til job, som de ikke er umiddelbart interesserede i. Og samtidig er det også personer, som netop på grund af deres arbejdsløshed i højere grad kommer uden for de almindelige kollektive pensionsordninger. Derfor mener jeg, at der er tale om en gruppe af personer, som netop via deres korte uddannelse på mange måder rammes og altså her med hensyn til mulighed for forsikringer.

Erhvervsministeren (Mimi Jakobsen):

Ja, det kan jeg da godt se, men jeg bliver nødt til at sige, at princippet ved al personforsikring jo er, at flere personer med samme risiko deler denne risiko med det formål, at man prøver at fordele de uforudsigelige hændelser, der måtte indtræffe for den enkelte, på alle de sikrede.

Forsikringsselskabernes tegningsgrundlag er jo karakteriseret ved, at præmien fastsættes i forhold til denne risiko – det kan dreje sig om forventet restlevetid eller invaliditetsrisiko – og når forsikrede med samme risiko deler tabet, bliver der jo alene tale om denne usystematiske omfordeling som følge af tilfældige hændelser, fordi ingen på forhånd kan vide, hvem der kommer til at bidrage til hvem.

Hvis man derimod ønsker at forsikre forsikringstagere med forskellig risiko med ens præmier, bliver der tale om en systematisk omfordeling mellem forsikringstagerne, hvor det på forhånd stort set er fastlagt, hvem der bidrager til hvem. Og det er – må jeg altså sige til spørgeren – meget vanskeligt at opretholde i en frivillig gruppeforsikringsordning. Det er jo klart, at grupper med en lav risiko må antages ikke at ville deltage i en forsikringsordning, hvor grup-

pen som helhed systematisk skulle dække tabene for dem med den høje risiko.

En forudsætning, hvis man skulle se bort fra dette, ville være, at der blev lavet gruppeforsikringsordninger med obligatorisk medlemskab, og det findes jo faktisk, og det vil så være en del af mit svar til spørgeren, men man kunne forestille sig, at man fra disse grupperinger tog det op i overenskomsterne, sådan som det er sket på anden vis på andre områder på arbejdsmarkedet.

Jeg vil godt sige generelt til spørgeren, at vi da i regeringen hele tiden lægger vægt på at få et så højt forebyggelsesniveau som overhovedet muligt, som minimerer risici for invaliditet, for at undgå disse her situationer; men jeg bliver nødt til at sige, at jeg ikke hverken kan eller ønsker at gribe ind over for forsikringsselskabernes præmiefastsættelse.

Aage Frandsen (SF):

Der er flere problemer i det her, for det drejer sig om mennesker, som tilfældigvis tilhører en bestemt erhvervsgruppe, og disse mennesker kan jo godt individuelt have en meget lav risiko for at blive syge. Der kan være tale om mennesker, som aldrig har haft en sygedag, men som tilfældigvis tilhører gruppen af f.eks. isoleringsarbejdere eller havnearbejdere, så de bliver ramt. Det er det ene, jeg synes er et problem i det: at det ikke er retfærdigt over for den enkelte.

Det andet, jeg godt vil rejse, er, at man netop i forbindelse med forskellig risiko, når det drejer sig om stormflodskatastrofer, jo i sin tid blev enige om, at vi alle sammen, også selv om man bor flere hundrede meter – i Danmark dog højst godt og vel 170 m – over havoverfladen, giver et kollektivt bidrag til andre. Der har man jo – ud fra at der var tale om en obligatorisk ordning – sagt, at alle skal bidrage, også selv om risikoen er lig nul for de pågældende mennesker.

Og så til allersidst: Det er jo også sådan, at hvis vi ikke klarer disse ordninger ved hjælp af forsikringssystemer, så er der kun én kasse tilbage til at klare opgaven, det er den offentlige. Derfor var det vel egentlig rimeligt nok, at det offentlige gik ind i samarbejde med forsikrings-selskaber og løste problemerne, inden de optræder som en udgift for det offentlige, når folk ikke selv har kunnet forsikre sig.

Erhvervsministeren (Mimi Jakobsen):

Til det første spørgsmål må jeg sige, at der selv-

følgelig er et grundlag for en risikobedømmelse, og grundlag revideres jo løbende såvel af Danmarks Statistik som i Foreningen til bedømmelse af Personforsikringsrisiko med udgangspunkt i publicerede undersøgelser og analyser. Og en undersøgelse viser altså, at der er betydelige forskelle i invaliditetsrisikoen for f.eks. funktionærer og ufaglærte, idet naturligvis, kan man sige, ufaglærte har en højere risiko for invaliditet. Det var det ene, jeg ville sige.

Det andet, jeg vil sige, er: Jamen det er da rigtigt, at vi overalt i samfundet finder solidariske ordninger gennem vores skattesystem og alt muligt andet, men vi taler altså her om et forsikringserhverv, som drives efter forretningsmæssige principper. Og man må vel sige, at hr. Aage Frandsens synspunkt kunne bære vidt. Ville det næste være, at vi skulle gribe ind over for banker, som fastsatte forskellige rentesatser i forhold til folks kreditværdighed osv.?

Jeg mener, man her må skelne og så i øvrigt henvise de pågældende organisationer til, hvis dette her betyder meget for dem – og det vil jeg da gerne tro at det gør – at tage tingene op i forbindelse med overenskomstforhandlingerne. Der er jo fagforeninger, som kræver obligatorisk medlemskab. Derfor må jeg sige: Der er ikke mulighed for, at ministeren kan gribe ind på det her område, og jeg mener altså faktisk heller ikke, at der bør være det.

Aage Frandsen (SF):

Problemet med det sidste svar, som ministeren gav, om, at fagorganisationerne kan tage spørgsmålet op, er jo, at så ville det netop være folk, der repræsenterer erhvervsgrupper med dårlige liv, der vil være sammen. Så ville medlemmer af Specialarbejderforbundet i Danmark kunne lave det, men det ville jo netop være mange af de dårlige liv, mens vi andre, som kommer fra erhvervsgrupper, der er gode liv, ikke er med. Det er derfor, der er behov for en solidarisk ordning på tværs af grupperne.

Og så svarede ministeren altså ikke på, at vi trods alt har brudt princippet om, at der er tale om frivillighed. Der er tale om solidaritet tværs over, når det drejer sig om stormflodskatastrofer. Det er jo netop en ordning, hvor man må sige, at hvis man ikke havde det nuværende forsikringsystem omkring stormflod, så var det offentlige nødt til at gribe hjælpende ind, sådan som det skete for nogle år siden. Og dengang fandt man så ud af fra Folketingets side at pålægge alle forsikringstagere at være solidariske

med hinanden, uanset om de er udsat for risiko eller ej.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 127

3) Til landbrugs- og fiskeriministeren af:

Jens Kirk (V):

»Hvilke bemærkninger har ministeren til Landsbladets oplysninger om, at Europa-Kommissionens juridiske tjeneste har kendt det ulovligt, at Landbrugs- og Fiskeriministeriet modregner skattegæld m.v. i hektarstøtten til danske landmænd?«

Skriftlig begrundelse

Det fremgår af Landsbladet nr. 43 af 28. oktober 1994, at EU-Kommissionen kender det ulovligt at modregne skattegæld m.v. i den direkte kompenserende støtte fra EU, således som støtten er fastsat i forordning 1765/92.

Jens Kirk (V):

Jeg vil gerne spørge landbrugsministeren, hvilke bemærkninger han har til Landsbladets oplysninger om, at tilbageholdelsen af hektarstøtte har været kendt ugyldig fra EU. Det fremgår af Landsbladet nr. 43 af 28. oktober 1994, at EU-Kommissionen erklærer det ulovligt at modregne skattegæld i direkte kompenserende støtte fra EU.

Jeg vil også gerne henvise til en skrivelse af 22. november 1983 fra Justitsministeriet, hvor det pointeres, at man efter beslutning i regeringen skal anmode styrelsen om fremover at undlade at modregne statslige krav uden for formuerettens område, herunder renter og sagsomkostninger.

Landbrugs- og fiskeriministeren (Henrik Dam Kristensen):

EF-direktoratet har gennem en længere årrække i overensstemmelse med dansk rets almindelige regler foretaget statslig modregning for bl.a. forfaldne skatter og moms krav i EF-støtten. Denne praksis er anerkendt ved to byretsdomme.

På grund af en speciel formulering i en række ordninger, der blev vedtaget som led i landbrugsreformen, hvorefter støtten skal udbetales til producenter uden fradrag af nogen art, fore-

spurgte EF-direktoratet i juni 1992 EF-Kommissionen, om den danske modregningspraksis kunne opretholdes.

Kommissionen svarede i november 1992, at man for øjeblikket ikke havde indvendinger imod den af EF-direktoratet foretagne modregning af statslige fordringer, herunder især statslige skattekrav. Støttebeløbet udbetales under oliefrøordningen. Kommissionen understregede samtidig, at ordene »uden fradrag af nogen art« i forordningen vedrørende hektarstøtte og oliefrø betød et forbud mod at pålægge gebyrer.

Kommissionen anførte, at modregninger kunne finde sted under to forudsætninger: For det første skal den nationale lovgivning være neutral, hvad enten udbetalingerne sker i henhold til national lovgivning eller EF-ret. For det andet må udbetalingerne hidrørende fra ordninger under EF-ret ikke blive umuliggjort af den nationale lovgivning om modregning.

Da begge forudsætninger efter ministeriets opfattelse var opfyldt, blev den danske modregningspraksis opretholdt, såvel forordningen, der var berørt af landbrugsreformen, som forordninger, der ikke var berørt heraf.

Der verserer for øjeblikket to sager om modregning i hektarstøtte fra 1993 ved Østre Landsret. I begge tilfælde er landsretten blevet anmodet om at forelægge sagerne for EF-Domstolen. EF-Domstolens afgørelse kan først forventes at foreligge om ca. 1 år.

Kommissionen har i oktober d.å. sendt en kort skrivelse til landbrugs- og fiskeriministeren. Det fremgår heraf, at Kommissionen på grundlag af den seneste vurdering fra Juridisk Tjeneste finder, at hektarstøtteordningen udelukker mulighederne for modregning.

Tvivlen bør efter min opfattelse komme støttemodtageren til gode. Jeg har derfor truffet beslutning om, at EF-direktoratet ophører med at foretage modregning for skyldig moms og skat i udbetalinger i henhold til såvel hektarstøtteordninger som andre forordninger, der indeholder en tilsvarende bestemmelse om, at beløbet skal udbetales fuldt ud til støttemodtageren.

Jens Kirk (V):

Jeg vil gerne spørge landbrugsministeren, om det også gælder for de opkrævede beløb i 1993.

Landbrugs- og fiskeriministeren (Henrik Dam Kristensen):

Om disse beløb verserer der i øjeblikket retssager, og jeg vil afvente udfaldet af disse retssager.

Jens Kirk (V):

Kunne man ikke nøjes med at tilbagebeholde pengene for de retssager?

Og endelig: Hvornår og på hvilken dato blev man i ministeriet i grunden klar over, at det her ikke var lovmedholdeligt?

Landbrugs- og fiskeriministeren (Henrik Dam Kristensen):

Det første fik jeg ikke fat i.

Til det sidste spørgsmål kan jeg sige, at vi modtog et brev fra Kommissionen i begyndelsen af oktober måned.

Jens Kirk (V):

Det første spørgsmål i mit sidste spørgsmål var, om ikke man kunne nøjes med at tilbageholde i de verserende retssager og så tilbagebetale resten af de beløb, der opkrævedes i 1993.

Landbrugs- og fiskeriministeren (Henrik Dam Kristensen):

Jeg må beklage, at jeg har lidt vanskeligt ved at forstå spørgsmålet. Det, jeg svarede på, var, at med hensyn til de retssager, som løber, vil jeg selvfølgelig afvente udfaldet af dem, før jeg foretager mig videre.

Jens Kirk (V):

Når man har erkendt, at det fra den 16. oktober 1994 ikke er lovligt at opkræve de beløb, så mener man vel heller ikke, at det var lovligt at opkræve dem for 1993. Derfor bør pengene vel hurtigst muligt tilbagesendes til de personer, hvorfra de er opkrævet. Tak!

Landbrugs- og fiskeriministeren (Henrik Dam Kristensen):

Det er netop det, jeg mener at vi skal lade en retssag afgøre.

Formanden:

Så er spørgsmålet slut. Vi har brugt tiden.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm nr. S 128

4) Til landbrugs- og fiskeriministeren af:

Henning Grove (KF):

»Hvorledes vil ministeren hjælpe de unge, dygtige landmænd, der nu bliver klemt af det bureaukratiske VVM-direktiv, som miljøministeren har trukket ned over hovedet på dem?«

Landbrugs- og fiskeriministeren (Henrik Dam Kristensen):

Miljøministeren har oplyst, at VVM-direktivet blev vedtaget i 1985. VVM-direktivet pålægger medlemslandene at gennemføre VVM-proceduren, når et anlæg er omfattet af direktivets bilag 1, eller når et anlæg omfattet af direktivets bilag 2 må antages at kunne påvirke miljøet væsentligt. Svine- og fjerkræfarme er opført på bilag 2.

Når Miljøministeriet har sat grænsen til 250 dyreenheder, er dette højt i forhold til andre EU-lande, hvor grænsen i de fleste tilfælde er mellem 100 og 166 dyreenheder; det gælder også Holland, Tyskland og England.

I Danmark er det amtsrådene, der udarbejder VVM-redegørelsen som et tillæg til regionplanen, hvor det i andre EU-lande ofte er bygherren, der må bekoste udarbejdelsen af VVM-redegørelsen.

Miljøministeren har endvidere oplyst, at der er taget initiativ til at få udarbejdet en vejledning for kommuner og amter til brug for administration af VVM-bestemmelserne i relation til svine- og fjerkræfarmene.

Jeg ser således ikke noget aktuelt behov for at tage særlige initiativer med henblik på at hjælpe de unge landmænd i anledning af de gennemførte VVM-regler.

Henning Grove (KF):

Jeg har rejst denne sag over for landbrugsministeren, fordi det er meget bureaukrati for landmændene. For det første skal de til kommunen, for det andet skal de til amtet, og hvis en ung landmand ønsker at udvide, kan det tage måneder, for det skal ikke bare følge VVM-direktivet, det skal også følge vores planlovgivning. Det er jo forskellen mellem de sydlige lande og vores, at de ikke har den planlovgivning, vi har. Og det betyder for danske landmænd, at de nu skal ud i offentligheden, og alle og enhver kan gøre indsigelse.

Hvad har ministeren foretaget sig over for miljøministeren for at holde sig til den hidtidige grænse, vi har haft, på 500 dyreenheder? Har ministeren skrevet eller kontaktet miljøministeren, eller agter ministeren at gå til miljøministeren for at lette på dette forhold for mange af vores dygtige unge landmænd?

Landbrugs- og fiskeriministeren (Henrik Dam Kristensen):

Jeg vil gerne oplyse, at vejledningen om de her forhold nu er under udarbejdelse, og jeg har for-

stået, at det skal ske i samarbejde mellem erhvervene, amterne og kommunerne. Og jeg håber da på, at man vil bestræbe sig på at gøre reglerne så ubureaukratiske som muligt.

Jeg vil godt tilføje, at dyreenhedsgrænsen på 250 jo passer sammen med kapitel 5-godkendelser, så jeg kunne have et håb om, at man kunne få disse ting til at spille sammen og dermed undgå det bureaukrati, som hr. Henning Grove omtaler.

Henning Grove (KF):

Kan ministeren oplyse noget om, hvor dyrt det bliver for de unge landmænd?

Vi ved jo, at når amterne og kommunerne skal til at diskutere dette her i fællesskab, og når begge parter skal have deres administrative systemer i gang, så kommer det til at koste penge. Skal det betales af amterne, eller bliver der gebyr på dette område? Det må man vel også have diskuteret ministerierne imellem.

Landbrugs- og fiskeriministeren (Henrik Dam Kristensen):

Jeg kan ikke svare på det. Jeg vil gerne oplyse, at dette her ikke er mit ressortområde.

Henning Grove (KF):

Næh, det er jeg fuldstændig klar over, men de unge landmænds velfærd ligger under landbrugsministeren, og for dem betyder en sådan ekstra udgift kolossalt meget; de har i forvejen svært nok ved at få det til at løbe rundt. Derfor må det vel interessere landbrugsministeren, hvad det kommer til at koste at sætte sådan en historie i gang, når man nu fra Landbrugsministeriets side har godkendt, at man skulle gå fra 500 dyreenheder ned til 250 dyreenheder.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 129

5) Til landbrugs- og fiskeriministeren af:

Henning Grove (KF):

»Hvordan vil ministeren sikre, at landmændene vedbliver med at have optimale forhold, når det gælder transporten af produkter til bearbejdning fra ejendommen og til forarbejdningsvirksomhederne efter de nugældende regler?«

Landbrugs- og fiskeriministeren (Henrik Dam Kristensen):

Et udkast til forslag til lov om ændring af færdselsloven, som berører traktorkørsel, er for tiden til høring hos bl.a. de berørte organisationer, herunder landbrugsorganisationerne. Landbrugsorganisationerne har protesteret over ændringerne.

Når de øvrige bemærkninger til lovforslaget foreligger, vil der blive taget stilling til fremsættelse af forslaget om ændring af færdselslovens bestemmelser om bl.a. traktorer.

Henning Grove (KF):

Det, jeg spørger om, er, hvad ministeren agter at foretage sig for at tillade landmændene at fortsætte den naturlige kørsel, de har haft med egne produkter til virksomheder. Jeg spurgte ikke om, hvad trafikministeren agter at foretage sig, for det ved jeg.

Dette her har jo virkelig stor betydning for landbruget. Efter de oplysninger, jeg har, er der tale om en handel mellem trafikministeren og vognmændene for at få dem til at godkende den afgift, der bliver indført, og jeg synes i hvert fald, det er fuldstændig urimeligt, at det er landmændene, der skal betale for det. Derfor spørger jeg altså igen landbrugs- og fiskeriministeren, som jo skal varetage landbrugets tarv: Hvad agter ministeren at gøre for at sikre det her?

Det er jo ikke nok, at det er til forhandling ude i organisationerne.

Her er jo virkelig et område, hvor ministeren kan gå til sine kolleger og sige, at det ikke kan være rimeligt, at landbruget skal betale for en handel imellem vognmandsorganisationerne og trafikministeren.

Landbrugs- og fiskeriministeren (Henrik Dam Kristensen):

På baggrund af høringssvarene vil regeringen tage endelig stilling til lovforslaget.

Min indgangsvinkel til lovforslaget vil være båret af, at landmændene skal kunne udføre deres erhverv så hensigtsmæssigt som muligt, og af et hensyn til færdselssikkerheden.

Henning Grove (KF):

Ja, færdselssikkerheden; hvis man stiller krav til traktorer og vogne og den slags ting – det gør man jo også i dag – og hvis de krav skal skærpes, er det helt rimeligt, men det er jo ikke det, der er tale om her. Her er tale om, at man lægger

nogle begrænsninger ind, og det er ikke af færdselssikkerhedsmæssige grunde – det er jo betaling til vognmændene for denne her afgift, der skal indføres – det er altså af konkurrencemæssige grunde. Og det er fuldstændig urimeligt, at landbruget skal til at betale en slags afgift, fordi vognmændene får en afgift. Det har jo ikke noget med færdselssikkerhed at gøre.

Jeg ved ikke, om jeg må tage ministerens svar sådan, at ministeren vil kæmpe med næb og kløer imod, at der bliver ændret i de velerhvervede rettigheder, landbruget har her?

Landbrugs- og fiskeriministeren (Henrik Dam Kristensen):

Jeg vil gerne gentage: Lovforslaget er i øjeblikket til høring; der vil komme – forhåbentlig – nogle reaktioner ind, og derefter tager regeringen stilling.

Min indgangsvinkel til det vil stadig væk være båret af, at landmændene skal kunne udføre deres erhverv.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Skriftligt besvarede spørgsmål

Formanden:

Fra de pågældende ministre er modtaget skriftlige svar på spørgsmål stillet af følgende medlemmer af Folketinget:

Christensen, Jan Kørpe (FP): spm. nr. S 42 og 52-54

Dahl, Kristian Thulesen (FP): spm. nr. S 43, 44, 72 og 73

Donner, Ole (FP): spm. nr. S 37

Fergo, Tove (V): spm. nr. S 48 og 49

Frandsen, Aage (SF): spm. nr. S 47 og 55

Gade, Steen (SF): spm. nr. S 14

Højland, Niels (FP): spm. nr. S 39 og 40

Jacobsen, Erik (V): spm. nr. S 51

Jacobsen, Kirsten (FP): spm. nr. S 63-67 og 99

Jensby, Svend Aage (V): spm. nr. S 30-32

Jespersen, Jørn (SF): spm. nr. S 41

Jørgensen, Poul Qvist (S): spm. nr. S 50

Langkilde, Niels J. (KF): spm. nr. S 45

Larsen, Ester (V): spm. nr. S 59 og 60

Lundholt, Anne Birgitte (KF): spm. nr. S 68-71

Svanholt, Anni (SF): spm. nr. S 20

Søndergaard, Søren (EL): spm. nr. S 61

Spm. nr. S 42

Til undervisningsministeren (13/10 94) af:

Jan Kjøpke Christensen (FP):

»Hvilke initiativer vil ministeren tage for at skaffe midler til undervisning med computere i folkeskolen?«

Begrundelse

For at sikre optimale vilkår for eleverne i folkeskolen har det såkaldte Dybkjærudvalg fastslået, at alle børn skal have mulighed for at udvikle sig med computere og informationsteknologi som en naturlig del af hverdagen.

Ifølge dagbladet Information den 12. oktober 1994 vil det koste 3-5 mia. kr. at udstyre børnene med computere, men projektet bliver ikke til noget, fordi ministeren siger, at kommunerne skal betale, og det har de ikke råd til.

Det vil være af stor betydning også for opfyldelsen af intentionerne i folkeskolereformen, at pengene er til rådighed, og derfor kan det ikke nytte noget, at ministeren tager så let på tingene.

Der må gøres en indsats for at skaffe eleverne edb-udstyr, så Danmark ikke sækker agterud, når det gælder undervisningen for folkeskoleeleverne.

Svar (24/10 94)

Undervisningsministeren (Ole Vig Jensen):

Indledningsvis vil jeg gøre opmærksom på en afgørende forskel mellem den omtalte artikel i dagbladet Information og rapporten fra Dybkjærudvalget, »Informationssamfundet år 2000«.

Når der i dagbladet Information tales om så store beløb som 3-5 mia. kr., dækker det ikke kun udgiften ved at udstyre eleverne med computere. Beløbet dækker udgiften til et klasselokale med 14 pc'er, specialudstyr i faglokaler, en bærbar pc til hver enkelt elev fra 5. klassetrin og opad, 2 pc'er pr. klasse fra 1.-4. klassetrin, multimedieudstyr på alle skoler, relevante undervisningsprogrammer, en bærbar pc til hver folkeskolelærer og en 50 timers grunduddannelse til ca. 50.000 lærere. Her er altså tale om »den fuldt udbyggede folkeskole«, som over en 5-årig periode ville indebære en årlig udgift på 700 mio. kr.

Rapporten fra Lone Dybkjær-udvalget taler imidlertid primært om undervisning. På folkeskoleområdet anbefales i rapportens sammenfatning: At alle børn rustes til at beherske moderne informationsteknologi (IT), at alle lærere i folkeskolen gøres til personlige brugere af computere, at der etableres et IT-net for alle landets folkeskoler, og at eleverne skal have lov til at medbringe deres egen computer, mens skolerne stiller computere til rådighed for de øvrige elever. I rapportens afsnit 8 står bl.a., at undervisningen i folkeskolen må tilrettelægges, så IT indgår som en naturlig del af undervisningen i de enkelte fag, men således, at IT's muligheder bruges til at sikre, at undervisningen tilpasses den enkelte elev, som den nye folkeskolelov netop lægger op til.

Siden 1984, hvor valgfaget datalære blev indført, har ministeriet gennem lovgivning, undersøgelser, anbefalinger og undervisningsvejledninger arbejdet for, at edb skulle blive en integreret del af undervisningen i folkeskolen. Desuden er der siden 1987 blevet udsendt supplerende undervisningsvejledninger, der beskriver, hvordan edb kan integreres i de enkelte fag.

Som led i ministeriets kvalitetsudviklingsprojekt (KUP) bliver der løbende udsendt rapporter, som beskriver og vurderer de enkelte fag og fagområder. En KUP-rapport fra 1991 om edb indeholder en række anbefalinger om bl.a. anskaffelse af udstyr, undervisningsmaterialer og efteruddannelse. Rapporten blev i 1992 fulgt op af en landsdækkende udstyrsundersøgelse, der bl.a. viser, hvor mange og hvilke computer skolerne havde på det tidspunkt, og gav kommunerne og skolerne mulighed for at sammenligne lokale tal med de landsdækkende tal. Rapporten viser, at der er stor forskel fra kommune til kommune, men at kommunerne er i gang med investeringer på edb-området.

Med den nye folkeskolelov afskaffes edb som obligatorisk emne på de yngste klassetrin og erstattes af en forudsætning om, at edb integreres i alle fag, som det fremgår bemærkningerne til § 5, § 7 og § 19. Heraf fremgår desuden, at det forudsættes, at den igangværende udvikling med at udstyre skolerne med informationsteknologiske undervisningsmidler og give lærerne den nødvendige undervisningsmæssige baggrund fortsætter, så intentionerne om edb's fulde integration kan realiseres inden for de nærmeste år.

Lovens krav om undervisningsdifferentiering, tværfagligt samarbejde, klasselæreren som koordinator, projektarbejde og -opgave

kan ikke gennemføres, medmindre man medtænker IT. Først derved bliver folkeskolen en skole for alle.

Mit seneste initiativ er formidlingsprogrammet »Lær-IT«. Hensigten er her at supplere de traditionelle trykte informationsmaterialer med information i digital form (f.eks. CD-ROM) med de mange nye muligheder, det giver. Her benytter vi de nye informationsteknologiske hjælpemidler til at formidle indholdet i alle de materialer, der udsendes i tilknytning til den nye folkeskolelov. Det betyder, at vi kan supplere med levende billeder og lyd, og at vi kan hjælpe lærerne med at få overblik over og let adgang til at arbejde med loven, undervisningsvejledningerne og de gode undervisningseksempler. Undervisningsministeriet finansierer formidlingsprogrammet med 25 mio. kr. over 3 år.

Det tjener flere formål. Lærerne bliver både edb-brugere og edb-efterspørgere. Derved bliver de bedre rustet til at integrere informationsteknologien i deres undervisning og til at stille krav til undervisningsmidler og -materialer.

Jeg vil selvfølgelig tage initiativ til et samarbejde med kommunerne om den lokale tilrettelæggelse og opfølgning, som er kommunernes ansvar. Jeg forventer desuden, at det vil inspirere forlagene til, at IT bliver en integreret del af de lærebøger, der udvikles i kølvandet på den nye folkeskolelov.

Som en opfølgning på den betænkning om fjernundervisning, som Dorte Olesen-udvalget afgav i 1993, har jeg netop fået Finansministeriets tilslutning til at bruge 97 mio. kr. over 3 år til at øge udbudet af fjernundervisning, herunder også med henblik på lærernes efteruddannelse.

Mit sidste tiltag er, at jeg er ved at undersøge, hvad det kræver at forbinde landets folkeskoler i et IT-net med adgang til relevante tjenester – i lighed med det sektornet mellem alle øvrige uddannelsesinstitutioner, som er under opbygning.

Som det fremgår, svarer anbefalingerne i Dybkjærrapporten til mine intentioner og til det, Undervisningsministeriet arbejder på og har stillet efter gennem de sidste 10 år. Jeg mener fortsat, at det er kommunerne, der skal betale indkøbs- og driftsudgifter til undervisningsmidler og -materialer, herunder computere. For at fremme dette teknologiske løft vil jeg gøre mit til, at der etableres en tættere dialog mellem kommunerne og Undervisningsministeriet, således at udviklingen af dette vigtige område kommer til at foregå på en måde, der fastholder

og sammenholder intentionerne i folkeskoleloven med takten for den kommunale ressourceanvendelse.

Spm. nr. S 52

Til statsministeren (14/10 94) af:

Jan Køpke Christensen (FP):

»Vil statsministeren kommentere en af Danmarks største eksperter i kommunalforvaltning, dr.jur. Erik Harder, i hans konklusion i den nye bog omkring den selvejende institution Aabenraa Sygehus, hvor konklusionen er, at Sønderjyllands Amt ville have vundet en eventuel retssag med baggrund i den daværende lovgivning på sygehusområdet?«

Svar (26/10 94)

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):

Dr.jur. Erik Harder har i en ny bog, »Dansk Kommunalforvaltning III – Kommunalt selvstyre & Statsligt tilsyn« omtalt sagen om Sønderjyllands Amtskommunes deltagelse i Den selvejende institution Aabenraa Sygehus på side 119 ff. Omtalen af sagen afsluttes således: »Når lovforslaget blev fremsat, måtte det være, fordi ministeriet ikke havde tillid til, at det påståede retsgrundlag kunne holde til en prøvelse ved domstolene. Tvivlen er velbegrunderet, for så vidt som ministeriet i så fald måtte redegøre for, hvorfra man havde de påberåbte retsgrundsatninger, og hvorledes de kunne begrunde konklusionerne.«

Den fremgangsmåde, regeringen valgte at følge i sagen, var i øvrigt helt i overensstemmelse med en opfattelse, Erik Harder gav udtryk for i Information den 6. januar 1994, hvor Erik Harder bl.a. er citeret for følgende: »Hvis sundhedsministeren i den aktuelle sag virkelig mener, at det, Sønderjyllands Amtsråd har besluttet, er så forkert, kan han jo bare fremsætte et lovforslag, der afklarer det hele. Det kan ske fra i dag til i morgen. Hvis ministeren mener, han har et folketingsflertal bag sig, er der ikke noget problem. Det er ikke noget at føre en retssag om«. Endvidere betegner Erik Harder samme sted en retssag som »en besværlig og unødigt vej at gå, når ministeren kan forelægge et lovforslag.«

Spm. nr. S 53

Til statsministeren (14/10 94) af:

Jan Kørpe Christensen (FP):

»Finder statsministeren, at den tidligere sundhedsminister, den tidligere justitsminister samt indenrigsministeren har givet Folketinget urigtige og vildledende oplysninger i sagen om den selvejende institution Aabenraa Sygehus, da de tidligere ministre oplyste, at der i den tidligere sygehuslov ikke var lovhjæmmel til, at den selvejende institution Aabenraa Sygehus måtte modtage danske betalende patienter?«

Begrundelse

Folketinget har gang på gang modtaget oplysninger fra tidligere sundhedsminister Torben Lund om, at der ikke var noget i den daværende lovgivning, der tillod den selvejende institution Aabenraa Sygehus at modtage danske betalende patienter. Dette ser nu ud til at være i strid med det, en af de fremtrædende kommunalretseksperter i Danmark, Erik Harder, har konkluderet i sin netop udkomne bog, og det var i øvrigt det, Fremskridtspartiet op til flere gange gjorde opmærksom på under behandlingen af hele denne sag.

Sundhedsministerens konklusion og bemærkning var, at det var af hensyn til at undgå tvistigheder med Sønderjyllands Amt og længere retssager, at der fremkom et forslag om at forbyde betalingen for danske patienter på danske hospitaler.

Det ser nu ikke ud til efter spørgerens opfattelse at være i overensstemmelse med sandheden, og at den tidligere sundhedsminister derfor har givet urigtige oplysninger til Folketinget og bl.a. til spørgeren, sideløbende med at det også er sket for både Indenrigsministeriet og Justitsministeriet.

Svar (26/10 94)

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):

Det, som de pågældende ministre har givet Folketinget oplysning om, vedrører principielt to spørgsmål.

Ministrene har således for det første meddelt, at en amtskommune efter sygehuslovgivningen ikke kan opkræve betaling for behandling på de amtskommunale sygehuse af personer, der har

adgang til vederlagsfri behandling på det pågældende sygehus.

Dette synspunkt er ikke anfægtet af dr.jur. Erik Harder i hans nye bog »Dansk Kommunalforvaltning III – Kommunalt selvstyre & Statsligt tilsyn«.

Den daværende sundhedsminister og indenrigsministeren har for det andet oplyst, at en amtskommune ikke kan være repræsenteret i ledelsen af en selvejende institution, medmindre den selvejende institution udelukkende varetager opgaver, som amtskommunen selv kunne varetage.

Baggrunden for denne sidstnævnte opfattelse er, at en kommune eller en amtskommune ikke ved at skyde et ekstra led ind mellem kommunalbestyrelsen eller amtsrådet og opgaven skal kunne udvide området for kommunens eller amtskommunens opgavevaretagelse.

Domstolene har ikke haft lejlighed til at tage stilling til denne retsopfattelse. Men retsopfattelsen har været almindeligt fulgt af de kommunale tilsynsmyndigheder gennem en årrække. Blandt de mange sager, hvor retsopfattelsen har været lagt til grund, kan jeg blandt de mest kendte nævne Indenrigsministeriets udtalelse af 23. juni 1991 om den kommunale deltagelse i Tarco A/S.

Spm. nr. S 54

Til sundhedsministeren (14/10 94) af:

Jan Kørpe Christensen (FP):

»Vil ministeren kommentere en af Danmarks førende eksperter i kommunalret, dr.jur. Erik Harders konklusion i en ny bog om den selvejende institution Aabenraa Sygehus, hvor det fremgår, at der ikke har været lovhjæmmel til at forbyde det pågældende sygehus at modtage danske betalende patienter efter den dagældende lovgivning?«

Begrundelse

Folketinget har gang på gang modtaget oplysninger fra tidligere sundhedsminister Torben Lund om, at der ikke var noget i den daværende lovgivning, der tillod den selvejende institution Aabenraa Sygehus at modtage danske betalende patienter. Dette ser nu ud til at være i strid med det, en af de fremtrædende kommunalretseksperter i Danmark, Erik Harder, har konkluderet

i sin netop udkomne bog, og det var i øvrigt bl.a. det, Fremskridtspartiet op til flere gange gjorde opmærksom på under behandlingen af hele denne sag.

Ministerens konklusion og bemærkning var, at det var af hensyn til at undgå tvistigheder med Sønderjyllands Amt og længere retssager, at der fremkom et forslag om at forbyde betalingen for danske patienter på danske hospitaler.

Det ser nu ud til, at det ikke var i overensstemmelse med sandheden, og den tidligere minister har derfor givet urigtige oplysninger til Folketinget og undertegnede. Dette er ligeledes sket fra både Indenrigsministeriet og Justitsministeriet.

Svar (28/10 94)

Sundhedsministeren (Yvonne Herløv Andersen):

Jeg kan henholde mig til statsministerens besvarelse af spørgsmål nr. S 52 og S 53 stillet den 14. oktober 1994.

Spm. nr. S 43

Til udenrigsministeren (13/10 94) af:

Kristian Thulesen Dahl (FP):

»Kan ministeren bekræfte, at det må være tilladt ifølge EF-retten at importere et værk fra et andet EU-medlemsland, hvor rettighedshaveren har givet sit samtykke til udlejning?«

Begrundelse

I en konkret sag ved Aalborg Byret behandles spørgsmålet om ophavsretten til videofilm i Danmark. Det involverede firma i Aalborg, som forhandler laserdiscsystemet, mener, at det må være tilladt ifølge EF-retten at importere et værk fra et andet EU-medlemsland, hvor rettighedshaveren har givet sit samtykke til udlejning.

Svar (24/10 94)

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen): Jeg ønsker ikke at kommentere en retssag, der verserer ved en dansk domstol, og hvis nærmere omstændigheder jeg ikke er bekendt med.

Spm. nr. S 44

Til kulturministeren (13/10 94) af:

Kristian Thulesen Dahl (FP):

»Vil ministeren redegøre for statens rolle i den retssag, som verserer ved Aalborg Byret om et firmas ret til at importere laserdiscs?«

Begrundelse

Spørgsmålet er foranlediget af forlydender om, at Kulturministeriet arbejder til fordel for Foreningen af Danske Videogram Distributører i sagen. Endvidere er spørgsmålet blevet højaktuelt, efter at det ser ud til, at EF-Domstolen bliver bedt om at tage stilling til sagen.

Sagen drejer sig om, hvorvidt Foreningen af Danske Videogram Distributører har ophavsretten til filmene i Danmark. Det involverede firma i Aalborg, som forhandler laserdiscsystemet, mener, at det må være tilladt ifølge EF-retten at importere et værk fra et andet EU-medlemsland, hvor rettighedshaveren har givet sit samtykke til udlejning.

Det er spørgerens opfattelse, at sagen har stor principiel betydning. Det drejer sig ganske enkelt om, hvorvidt det indre marked, som skal betyde større frihandel, reelt gælder inden for videobranchen. Spørgeren mener således, at danske videoforhandlere skal have mulighed for at drive udlejningsvirksomhed uden en autorisation fra FDV.

Derfor er det vigtigt at få klarlagt, om staten, som det er fremgået af dagspressen, har meddelt sin holdning til fordel for den ene part.

Svar (20/10 94)

Kulturministeren (Jytte Hilden):

Staten har ikke nogen rolle i den retssag, som verserer ved Aalborg Byret om et firmas ret til at importere laserdiscs. Jeg kan oplyse, at Kulturministeriet ved skrivelse af 20. juni 1994 har modtaget en forespørgsel fra HEX (Home Entertainment Export) i London. Forespørgslen drejede sig om forståelsen af det den 9. februar 1994 i Folketinget fremlagte forslag til en ny ophavsretslov (L 197) vurderet i forhold til det inden for EF den 19. november 1992 vedtagne direktiv om udlejnings- og udlånsrettigheder m.v. Forespørgslen havde konkret følgende ordlyd:

»Could the Ministry confirm that the passing of the new Danish legislation, L 197, will secure HEX equal and free access to the Danish market of video product of which the copyright holders have consented to rental in England?«

Med henblik på en belysning af eventuelle praktiske og markedsmæssige konsekvenser af det modtagne spørgsmål anmodede Kulturministeriet, inden man foretog sig videre i sagen, den 15. august 1994 Foreningen af Danske Videogramdistributører om at fremkomme med eventuelle bemærkninger.

Kulturministeriet modtog herefter den 8. september 1994 den i kopi vedlagte udtalelse fra Foreningen af Danske Videogramdistributører.

Ministeriet har siden den 12. oktober 1994 modtaget en telefonisk forespørgsel fra dommeren i Aalborg om, hvorvidt Kulturministeriet havde besvaret henvendelsen fra HEX Entertainment i London vedrørende forståelsen af det fremsatte lovforslag. Ministeriet har svaret, at man var indstillet på at besvare forespørgslen på den måde, at selv om en ret til udlejning i England måtte være givet, omfatter en sådan ret efter det fremsatte lovforslag efter ministeriets opfattelse ikke samtidig retten til udlejning i Danmark. Det skal samtidig bemærkes, at ministeriet har stillet besvarelsen af henvendelsen fra Home Entertainment Export i bero, til den igangværende retssag er afsluttet.

Bilag

Foreningen af Danske Videogram Distributører

Kulturministeriet 8. september 1994
Nybrogade 2
1203 København K.

Vedr: Deres J.nr. 92.001.1/8100-1 – spredning af eksemplarer af videogrammer efter udlejnings- og udlånsdirektivets ikrafttræden.

Idet jeg henviser til ministeriets skrivelse af 15. f.m. vedrørende forespørgsel fra Home Entertainment Export, skal jeg på vegne af Foreningen af Danske Videogramdistributører udtale følgende:

Henvendelse fra Home Entertainment Export står i forbindelse med en mellem Videogramdistributørforeningen og dennes medlemmer samt visse internationale filmselskaber på den ene side og Laserdisken, Aalborg på den anden side verserende retssag om Laserdiskens ad-

gang til at foretage udlejning af laserdiscs indeholdende spillefilm importeret fra England.

Der er nedlagt fogedforbud mod Laserdiskens udlejning af laserdiscs, hvortil rekvirenterne har enerettigheder, uden at samtykke til udlejning foreligger.

Justifikationssagen kan siges at indeholde to elementer. For det første gør rekvirenterne (sagsøgerne) gældende, at der ikke er givet tilladelse til udlejning af de pågældende laserdiscs, og at Laserdisken, Aalborg derfor alene har erhvervet salgsprodukter fra en engelsk grossist, som ikke har haft nogen tilladelse til selv eller gennem aftaler i England at foretage udlejning af de pågældende laserdiscs. Rekviritus (sagsøgte) er blevet opfordret til at dokumentere, at man har erhvervet de pågældende produkter fra en virksomhed, som fra den engelske enerettighedshaver har fået ret til at foretage udlejning af de laserdiscs, der er solgt til Danmark. En sådan dokumentation foreligger ikke og kan efter vor opfattelse heller ikke komme til at foreligge, idet enerettighedshaverne i England har meddelt, at man ikke har givet sådan tilladelse.

For det andet gøres det gældende, at selv om ret til udlejning i England måtte være givet, omfatter en sådan ret ikke samtidig retten til udlejning i Danmark, idet det for udlejningsrettigheder på samme måde som for retten til offentlig fremførelse som en del af ophavsrettens »særlige genstand« gælder, at den territoriale eneret skal respekteres.

Retten i Aalborg er ikke indstillet på at stille spørgsmål til EU-Domstolen, såfremt sagsøgte ikke kan dokumentere at have erhvervet produkterne fra en virksomhed, som har haft ret til at distribuere produkterne gennem udlejning. Efter rettens opfattelse følger det i et sådant tilfælde direkte af domstolens afgørelse i sagen Warner/Metronome Video ctr. Erik Viuff Christiansen, at udlejning i Danmark af videogrammer importeret fra et andet territorium, hvor rettighedshaveren ikke har meddelt tilladelse til udlejning, er forbudt, hvis der ikke foreligger særskilt tilladelse til udlejning i importlandet. Kan det derimod dokumenteres, at der er givet ret til udlejning i England, vil retten formentlig være indstillet på at stille et præjudicielt spørgsmål til Domstolen, idet man kan sige, at Domstolens ovennævnte afgørelse ikke har taget stilling til, hvorvidt den tilladelse, der er meddelt i én medlemsstat, automatisk anses for gældende også i en anden medlemsstat. Det er som anført vor opfattelse, at man kan operere med territori-

elle rettigheder ved udøvelse af ophavsretten på områder, der er omfattet af ophavsrettens »særlige genstand«, dvs. områder, hvor det ikke drejer sig om ren omsætning i form af salg af fysiske produkter, men om en vedvarende udøvelse af en bestemt beføjelse over et ophavsretsbeskyttet værk.

Det er Videogramdistributørforeningens opfattelse, at udlejnings-/udlånsdirektivet ikke tager stilling til spørgsmålet om, hvorvidt en udlejningsret kan afgrænses territorielt inden for EU. De konsumptionsregler, der er indeholdt i direktivet, og som går igen i ministeriets forslag til ny ophavsretslov, afgør ikke dette spørgsmål. Hensigten med direktivet har været at styrke rettighedshaverens position, og det kan derfor med de såkaldte Coditel-sager og ovennævnte Warner-sag i mente hævdes, at Fællesskaberne netop har respekteret, at visse særlige immaterielle rettigheder i medfør af EØF-traktatens artikel 36 har forrang frem for princippet om varernes fri bevægelighed.

Såfremt ministeriet mod forventning måtte være af den opfattelse, at der i EF-direktivet om udlejning og udlån skulle kunne indlægges noget om en begrænsning af retten til at bestemme udlejning som et territorielt anliggende, vil jeg meget gerne drøfte denne problemstilling med ministeriet, forinden et svar til Home Entertainment Export afsendes.

Med venlig hilsen

Johan Schlüter
(sign.)

Spm. nr. S 72

Til skatteministeren (19/10 94) af:
Kristian Thulesen Dahl (FP):

»Vil ministeren give en oversigt over, hvilke europæiske lande der i deres skattelovgivning anvender en carry-back-ordning, sådan at erhvervsdrivende virksomheder kan tilbageføre et skattemæssigt underskud i et regnskabsår til foregående regnskabsår med overskud?«

Begrundelse

Behovet for indførelse af en carry-back-ordning her i landet har ofte været drøftet, og kravet herom vil højst sandsynligt blive forstærket i de kommende år.

Spørgsmålet stilles med det formål at få fremlagt en ajourført oversigt, der angiver, hvilke europæiske lande der allerede benytter carry-back-princippet i deres skattelovgivning.

Svar (28/10 94)

Skatteministeren (Ole Stavad):

Ifølge de foreliggende oplysninger er der 5 lande, der benytter carry-back i deres skattelovgivning, nemlig følgende:

England	3 år
Frankrig	3 år
Holland	3 år
Norge (ved likvidation)	2 år
Tyskland	2 år

Ud over Danmark har følgende lande ikke carry-back:

Belgien, Finland, Grækenland, Irland, Italien, Luxembourg, Portugal, Schweiz, Spanien, Sverige og Østrig.

Spm. nr. S 73

Til skatteministeren (19/10 94) af:

Kristian Thulesen Dahl (FP):

»Er ministeren villig til at overveje indførelse af en carry-back-ordning i dansk skattelovgivning, og er ministeren villig til yderligere at overveje en udvidelse af carry-forward-princippet, således at skattemæssige underskud kan fremføres i en længere årrække end efter de i dag gældende regler?«

Begrundelse

Behovet for indførelse af en carry-back-ordning her i landet har ofte været drøftet, og kravet herom er nu på ny blevet aktualiseret af Handelskammeret, der i sit forslag til en kommende erhvervs politik bl.a. peger på dette.

Carry-back giver en erhvervsdrivende virksomhed mulighed for at føre et skattemæssigt underskud tilbage på tidligere års overskud, hvorved opnås en overordentlig fornuftig udjævning af skattebyrden med en – totalt set – mere retfærdig beskatning. Udjævningen er også set ud fra en samfundsmæssig synsvinkel sundere, fordi erhvervs virksomheder, der har

haft gode resultater gennem en årrække, bliver mindre sårbare over for et enkelt eller enkelte efterfølgende regnskabsår med negative resultater.

Også et forslag om at give mulighed for at fremføre skattemæssige underskud gennem en længere årrække end de nuværende fem år forekommer rimeligt og indgår i Handelskammerets oplæg.

Spørgeren ønsker ministerens svar på, hvilke overvejelser man i ministeriet og i regeringen gør sig om de nævnte skattemæssige principper, herunder om det kan forventes, at regeringen i den nuværende valgperiode vil fremsætte lovforslag, der følger Handelskammerets opfordring.

Hvis det sker, vil Fremskridtspartiet være at finde blandt dem, der vil støtte initiativet.

Svar (28/10 94)

Skatteministeren (Ole Stavad):

Efter de gældende regler kan underskud i skattepligtig indkomst som hovedregel fremføres til fradrag i den skattepligtige indkomst for de nærmest efterfølgende fem indkomstår (carry-forward). Der kan ikke ske tilbageførsel af underskud til fradrag i skattepligtig indkomst for tidligere indkomstår (carry-back).

Jeg kan hverken gå ind for gennemførelse af en carry-back-ordning eller for udvidelse af den gældende carry-forward-ordning.

Der er i de gældende regler gode konjunkturudligningsordninger, hvor man kan nøjes med at betale den moderate selskabs- eller virksomhedsskat på 34 pct. Der er altså i de eksisterende regler gode muligheder for at udjævne indkomsten for selvstændige erhvervsdrivende, så man ikke bliver urimeligt ramt af progressionen i vort skattesystem.

Spm. nr. S 37

Til trafikministeren (12/10 94) af:

Ole Donner (FP):

»Vil ministeren oplyse, hvorvidt ministeren agter at pålægge DSB, at visse typer af farligt gods ikke må transporteres i den kommende tunnel under Storebælt, samt i bekræftende fald oplyse, hvilke typer farligt gods der bliver tale om, og vil ministeren samtidig oplyse det månedlige forventede kvantum af farligt gods, en specifi-

kation af dette, hvor ofte transporterne ventes at foregå, samt på hvilket tidspunkt af døgnet dette vil ske?«

Begrundelse

Det amerikanske analysefirma Rowe R.E.A. har frarådet, at visse typer farligt gods sendes gennem Storebæltstunnelen. Dette råd agter DSB tilsyneladende ikke at følge. Derfor må der allerede nu tages stilling i sagen, og derfor må ministeren oplyse om ovenstående. Det vil være uacceptabelt, hvis en ulykke med farligt gods medfører, at tunnelen skal være blokeret i flere måneder.

Svar (26/10 94)

Trafikministeren (Jan Trøjborg):

Overvejelserne om transport af farligt gods gennem tunnelen under Storebælt er ikke afsluttede.

Jeg kan oplyse, at DSB er i færd med at sammenfatte resultaterne af de foreliggende risikoanalyser til en rapport, der i et forståeligt sprog giver mulighed for en bredere drøftelse af risikoen ved transport af farligt gods.

Når denne rapport foreligger, hvilket forventes at ske inden for ca. 3 måneder, vil den blive sendt til Folketingets Trafikudvalg.

Det er vigtigt, at man ved drøftelse af risikoen ved transport af farligt gods også forholder sig til risikoen ved alternative transportmåder.

Jeg finder det endvidere vigtigt, at man ved vurderingen af risikoen ved transport af farligt gods gennem tunnelen inddrager den nyeste teknik og viden på området.

Spm. nr. S 48

Til socialministeren (13/10 94) af:

Tove Fergo (V):

»Vil ministeren redegøre for, hvilke samfundsmæssige ressourcer der udløses af en mangeårig stofmisbruger?«

Begrundelse

Der ønskes et samlet skøn over udgifter for hospitalsindlæggelser, § 105-institutioner, fængsel

og Kriminalforsorgen, praksissektorer, behandlingsinstitutioner, boligskadeerstatning, førtidspension, bistansthjælp, udeanbringelse af børn osv.

Svar (21/10 94)

Socialministeren (Karen Jespersen):

Af begrundelsen fremgår det, at der ønskes *et samlet skøn* over udgifterne til offentlige foranstaltninger til den omtalte gruppe mennesker.

Som svar på en række tidligere spørgsmål af 3. august 1993 (spm. nr. S 1278-1280) fra et folketingsmedlem, Tom Behnke (FP), til sundheds-, social- og finansministrene om skøn over udgifterne i forbindelse med alle stofmisbrugere måtte ministrene i deres svar generelt konstatere, at det ikke var muligt at skille det offentlige udgifter til narkomaner ud fra udgifterne til andre borgere, der er brugere af de samme foranstaltninger.

Der blev ved den lejlighed fra enkelte ministerier oplyst nogle usikre skøn på delområder, der dog på grund af usikkerheden ikke kan bidrage til at give svar på det her stillede spørgsmål, som vil kræve en egentlig forskningsmæssig udredning.

Spm. nr. S 49

Til socialministeren (13/10 94) af:

Tove Fergo (V):

»Vil ministeren redegøre for sin holdning til, at yngre psykisk syge bliver anbragt på plejehjem for ældre psykiatriske patienter?«

Begrundelse

En konkret sag fra Københavns Kommune, hvor man vil tvinge en yngre psykisk syg til at flytte ind på plejehjemmet Hedelund, der er beboet af ældre sindslidende samt senildemente, er årsag til spørgsmålet.

Svar (25/10 94)

Socialministeren (Karen Jespersen):

Efter det oplyste tager spørgsmålet udgangspunkt i en visitation af en yngre sindslidende til plejehjemmet Hedelund, som er et særligt pleje-

hjem efter bistanndslovens § 112, stk. 2, under Københavns Kommune.

Socialministeriet har derfor indhentet kommentarer til spørgsmålet fra Københavns Kommune.

Sundhedsdirektoratet oplyser, at direktoratet råder over 6 særlige plejehjem drevet efter bistanndslovens § 112, stk. 2, med i alt 644 pladser. Heraf er der på Hedelund 167 plejehjemspladser og 6 beskyttede boliger. For få år siden boede der fortrinsvis ældre demente og ældre psykisk syge på disse institutioner. Gruppen af demente ældre bor i dag i højere grad på somatiske plejehjem.

De særlige plejehjem står over for en omstilling, hvor især yngre psykisk syge tilbydes bolig dér. Det er fortrinsvis yngre med mange hospitalssindlæggelser, og hvor det viser sig, at de ikke har kunnet klare sig i eget hjem. Der indrettes bofællesskabslignende afdelinger på de særlige plejehjem, målrettet omsorgs- og aktivitetsmæssigt til denne aldersgruppe.

Sundhedsdirektoratet har valgt en langsom tilpasning, hvor omstillingen sker ved naturlig afgang. Der sker dog interne rokeringer på institutionerne, så en uhensigtsmæssig alders- eller diagnosefordeling ikke finder sted.

Der er i Københavns Kommune nedsat et visitationsudvalg, som behandler ansøgninger fra de psykiatriske afdelinger og Sct. Hans Hospital. Udvalget er sammensat af en psykiater, to forstandere fra de særlige plejehjem, en forstander fra somatisk plejehjem/beskyttede boliger samt en sygeplejerske fra bofællesskaberne.

Herudover kan jeg generelt oplyse, at det af Socialministeriets cirkulære af 17. december 1986 om institutioner under amtskommunerne for personer med vidtgående fysiske eller psykiske handicap fremgår, at særlige plejehjem er bestemt for personer, der har behov for specialforanstaltninger, som ikke kan tilgodeses på et almindeligt plejehjem.

Beslutningen om optagelse forudsætter i øvrigt, at den fornødne sociale, socialpædagogiske og lægelige sagkundskab fra socialcenter og/eller vedkommende institution samt eventuelle andre sagkyndige er inddraget. Der skal så vidt muligt tages hensyn til pågældendes egne ønsker. Det påhviler amtsrådet i samarbejde med institutionens ledelse og vedkommende kommunalbestyrelse at følge klienten under opholdet.

Mange af de psykiatriske plejehjem har som målgruppe ældre med sindslidelser, senilde-

mente m.v. Der findes også psykiatriske plejehjem for yngre med sindslidelser og plejehjem, der indeholder afdelinger for både ældre og yngre sindslidende.

Ved en sådan tilrettelæggelse af tilbudet forudsættes det naturligvis, at der tages det fornødne hensyn til den enkelte beboer, og en nærmere vurdering heraf vil helt afhænge af de konkrete forhold i det enkelte tilfælde.

Det følger af ovennævnte principper, at det er de lokale myndigheder og ikke socialministeren, som administrerer bostandslovens bestemmelser på dette område efter de retningslinjer, som følger bl.a. af ovennævnte cirkulære. Det er således de lokale myndigheders forpligtelse at sørge for en hensigtsmæssig tilrettelæggelse af tilbudet, visitationen m.v.

I øvrigt har Sundhedsdirektoratet i Københavns Kommune i forbindelse med redegørelsen for den konkrete sag oplyst, at direktoratet på baggrund af denne henvendelse vil drøfte ansøgningen med ansøgeren og hans familie igen.

Spm. nr. S 47

Til undervisningsministeren (13/10 94) af:
Aage Frandsen (SF):

»Hvad er ministerens kommentar til, at antallet af indgåede ordinære uddannelsesaftaler i hovedstadsområdet er faldende, mens der i resten af landet er tale om en vis stigning, og hvad agter ministeren at foretage sig i den anledning?«

Begrundelse

Den sidste opgørelse fra Undervisningsministeriet (ultimo august 1994) viser en stigning i antallet af uddannelsesaftaler på 8,4 pct. i hele landet, men et fald i Københavns og Frederiksberg Kommuner på 10,6 pct. I hele hovedstadsområdet er der også tale om et svagt fald.

Det forekommer bekymrende i betragtning af, at især Københavns Kommune i forvejen er hårdt ramt af arbejdsløshed og sociale problemer. Det har derfor interesse at få belyst, om tendensen kan forventes at være midlertidig eller er udtryk for en varig tendens. Navnlig i det sidste tilfælde er det vigtigt, hvad ministeren agter at foretage sig.

Svar (24/10 94)

Undervisningsministeren (Ole Vig Jensen):
Undervisningsministeriet følger løbende udviklingen i praktikpladssituationen og offentliggør månedlig resultaterne af de seneste indberetninger fra erhvervsskolerne om bl.a. antal indgåede uddannelsesaftaler.

Den seneste opgørelse er foretaget ultimo september 1994 og er netop under offentliggørelse. Det vil heraf fremgå, at væksten i praktikpladser er stigende og gradvis også er ved at nå hovedstadsområdet.

Det er endnu for tidligt at udtale sig om, hvorvidt denne vækst er stabil og lige markant på alle fagområder. Erfaringsmæssigt ved vi imidlertid, at udviklingen i antallet af praktikpladser følger konjunkturudviklingen, samt at konjunkturudviklingen slår senere igennem i hovedstadsområdet end i resten af landet. På den baggrund kan det forventes, at den positive udviklingslinje også vil slå igennem i hovedstadsområdet.

Denne forventning understøttes af en netop iværksat løbende indsamling af oplysninger om ubesatte praktikpladser. De første resultater heraf er indeholdt i ovennævnte månedsopgørelse for september måned 1994 og viser, at der ikke mindst i de østlige dele af landet nu kan registreres ledige praktikpladser.

For yderligere at fremme den i øvrigt generelt positive udvikling er det over for erhvervsskoler i hele landet blevet tydeliggjort, at de særlige bevillinger, der er afsat og udmeldt til bl.a. det praktikpladsopsøgende arbejde, skal anvendes til formålet, således at det høje aktivitetsniveau i skolernes arbejde på dette område kan oprettholdes og om muligt forøges.

Undervisningsministeriet råder i denne forbindelse også over midler til at støtte helt særlige aktiviteter af kampagnelignende karakter. Disse midler kan naturligvis også komme skoler i hovedstadsområdet til gode.

Spm. nr. S 55

Til undervisningsministeren (17/10 94) af:
Aage Frandsen (SF):

»Hvor mange praktikpladser forventer ministeren vil forsvinde, hvis lukkeloven bliver afskaffet og en del arbejdspladser inden for detailhandelen på den baggrund forsvinder?«

Begrundelse

»Handel og Service« har skønnet, at 2.500 praktikpladser vil forsvinde, hvis lukkeloven afskaffes. Argumentationen er, at der i 1993 var 6.800 praktikpladser alene inden for detailhandelen, og at antallet af virksomheder i specialbrancherne og den mindre detailhandel vil blive reduceret betydeligt, hvis lukkeloven eventuelt afskaffes. Deraf skulle så følge et tab på 2.500 praktikpladser.

Svar (25/10 94)

Undervisningsministeren (Ole Vig Jensen): Undervisningsministeriet er ikke umiddelbart i stand til hverken at af- eller bekræfte de beregninger, som »Handel og Service« har offentliggjort over effekten på praktikpladser af en ændring af lukkelovgivningen.

Det er dog korrekt, at der uddannes et betydeligt antal elever i detailhandelen, og hvis der som følge af lovgivningsændringer eller andet bliver færre ansatte i denne sektor, vil det formentlig kunne påvirke antallet af praktikpladser i negativ retning, men ikke nødvendigvis. Også andre forhold spiller ind, herunder de relative lønomkostninger ved forskellige personalegrupper og fordelingen af personalet på butikstyper.

Spm. nr. S 14

Til miljø- og energiministeren (7/10 94) af:
Steen Gade (SF):

»Kan ministeren acceptere, at Øresundskonsortiet fremsender udbudsmateriale for Øresundsbroens kyst til kyst-anlæg til de prækvalificerede konsortier, uden at hverken trafikministeren eller miljø- og energiministeren er bekendt hermed, og inden der er tilstrækkelig klarhed over de miljømæssige krav og konsekvenser, som miljøkvalitetsmålsætningen og overvågnings- og kontrolprogrammet stiller til projektet?«

Begrundelse

Af to artikler i Dagbladet Information fra den 4. og den 5. oktober 1994 fremgår det, at miljøkvalitetsmålsætningen samt overvågnings- og kontrolprogrammet (som i øvrigt skal godkendes af

trafikministeren efter samråd med miljø- og energiministeren) ikke er på plads, ligesom det internationale ekspertpanel endnu ikke har fået forelagt disse programmer. Det fremgår også af artiklen den 5. oktober, at hverken trafikministeren eller miljø- og energiministeren har været vidende om, at Øresundskonsortiet fremsendte udbudsmateriale, på trods af at der i bemærkningerne til anlægsloven står: »Der er herved skabt grundlag for opstilling af en dansk-svensk miljøkvalitetsmæssig målsætning for den mere detaljerede udformning af Øresundsforbindelsen, herunder at anlæggets enkelte dele ikke udbydes eller iværksættes, før der er tilstrækkelig klarhed over de miljømæssige krav og konsekvenser, jf. forslagens § 4.«

Svar (20/10 94)

Miljø- og energiministeren (Svend Auken): Lov nr. 590 af 19. august 1991 om anlæg af fast forbindelse over Øresund henhører under trafikministerens ressort. Jeg har derfor forelagt spørgsmålet om, hvorvidt Øresundskonsortiets udbud skulle være i modstrid med anlægsloven, for trafikministeren, som har oplyst følgende:

»Det er ikke i modstrid med anlægsloven om Øresundsforbindelsen, når Øresundskonsortiet har udsendt udbudsmateriale vedrørende henholdsvis tunnelentreprisen og entreprisen for uddybningsarbejderne og de kunstige øer, selv om der ikke foreligger en endelig godkendelse af miljøkvalitetsmålsætninger og overvågnings- og kontrolprogrammet for anlægget.

Det fremgår af anlægslovens § 4, stk. 2, at disse godkendelser skal foreligge inden igangsættelsen af selve anlægsarbejderne. Udbud kan foretages inden dette tidspunkt.

Trafikministeren har i brev af 8. juli 1994 godkendt Øresundskonsortiets indstilling af 28. juni 1994 om anlæggenes hovedudformning og linjeføring. Trafikudvalget og Miljø- og Planlægningsudvalget har modtaget kopi af disse breve, hvoraf fremgår, at der ved færdiggørelsen af anlægget skal sikres en uændret vandgennemstrømning i Øresund og i ilt- og salttilførslen til Østersøen, der er kriteriet i relation til miljøkvalitetsmålsætninger for Østersøen.

Øresundskonsortiet har oplyst, at der i entreprenørernes udbudsgrundlag indgår bestemmelser, der udmønter dette krav og de vilkår, der blev fastsat ved den svenske regerings beslutning af 16. juni 1994.

For så vidt angår miljøkvalitetsmålsætninger i øvrigt, er disse udmøntet på baggrund af forslaget hertil. Udbudsgrundlaget vil derfor i givet fald blive suppleret ved tillæg afledt af de i medfør af anlægsloven godkendte miljøkvalitetsmålsætninger. Som anført er denne godkendelse en forudsætning for igangsættelsen af selve anlægsarbejderne.«

Jeg kan supplere disse oplysninger fra trafikministeren med en kort status over arbejdet med miljøkvalitetsmålsætninger og kontrol- og overvågningsprogrammet.

Siden den offentlige høring er kravet om nul-løsning og kravet om i gennemsnit højst 5 pct. spild af de samlede afgravede materialemængder blevet tilføjet.

Der arbejdes fortsat med en justering af de til miljøkvalitetsmålsætningerne tilhørende kriterier. Dette sker med baggrund i den gennemførte offentlige høring og de fortsatte baggrundsundersøgelser. Arbejdet udføres i et samarbejde mellem Øresundskonsortiet, Trafikministeriet og Miljøministeriet, således som det er oplyst i anlægslovens bemærkninger.

Den overordnede ramme for kontrol- og overvågningsprogrammet, der var fremlagt ved høringen, er siden blevet til et konkret programforslag.

Miljøkvalitetsmålsætningen og tilhørende kriterier samt kontrol- og overvågningsprogrammet vil derfor snart kunne fremlægges til trafikministerens og min godkendelse.

Jeg vil dog gerne gøre opmærksom på, at justeringer af kontrol- og overvågningsprogrammet kan blive nødvendige i lyset af det forudsatte fortløbende arbejde vedrørende de miljømæssige forhold.

Spm. nr. S 39

Til landbrugs- og fiskeriministerens (13/10 94) af:

Niels Højland (FP):

»Vil ministeren oplyse, hvad der ligger til baggrund for de af Landbrugs- og Fiskeriministeriet udstedte tilladelser til fiskeri efter østers i Limfjorden, og agter ministeren snarest at åbne flere områder i Limfjorden for fiskeri efter østers?«

Begrundelse

Landbrugs- og Fiskeriministeriet har netop udstedt tilladelser til østersfiskeri i Limfjorden for perioden 5. oktober til 31. december 1994. Fra lokale østersfiskere forlyder det, at i de områder, som tilladelserne gælder for, er der ikke meget at fiske efter. Tilladelserne gælder for områder, der er så godt som tomme for østers, og fiskeriet efter østers i disse områder kan ikke bære et rentabelt fiskeri. I øjeblikket findes flest østers i Nissum Bredning, men her er fiskeriet lukket. Det rammer ikke blot de lokale fiskeres økonomi, men også følgeindustrien og arbejdspladserne på land. Situationen er meget alvorlig.

Spørgeren er derfor interesseret i at få oplyst, om der på baggrund af Landbrugs- og Fiskeriministeriets netop udstedte tilladelser ligger undersøgelser og dokumentation, der kan godtgøre, at der skulle være østers i de til østersfiskeri frigivne områder.

Ifald ministeren ikke kan oplyse, om de netop udstedte tilladelser har dækning i undersøgelser og dokumentation, der kan godtgøre, at et rentabelt fiskeri kan finde sted, mener spørgeren, at flere områder snarest skal åbnes for fiskeri efter østers.

Svar (24/10 94)

Landbrugs- og fiskeriministerens (Henrik Dam Kristensen):

Der er udstedt 8 tilladelser til østersfiskeri i Limfjorden for resten af 1994. Disse tilladelser er alle udstedt til fartøjer, der også har tilladelse til muslingefiskeri. Desuden er der udstedt 4 tilladelser til håndbejling efter østers, dvs. fiskeri med et håndbetjent redskab.

Baggrunden for, at der kun må fiskes i de områder, hvor der er åbent for muslingefiskeri, er netop, at fiskeriet indtil videre er tæt knyttet til muslingereguleringen bl.a. af hensyn til algeovervågningen.

Det overvejes at fastsætte mere udbyggede rammer for østersfiskeriet, herunder særlige regler om redskaber og fiskeriområder. Disse overvejelser har sammenhæng med det arbejde omkring muslingereguleringen, der omtales i min besvarelse af spørgsmål nr. S 40.

Spm. nr. S 40

Til landbrugs- og fiskeriministeren (13/10 94) af:

Niels Højland (FP):

»Hvad kan ministeren oplyse omkring Landbrugs- og Fiskeriministeriets fordeling af områder i Limfjorden til muslingefiskeri, og agter ministeren snarest at åbne flere områder i Limfjorden for fiskeri efter muslinger?«

Begrundelse

Muslingefiskeriet i Limfjorden er efterhånden gået helt i stå. Det har bl.a. baggrund i, at Landbrugs- og Fiskeriministeriet de seneste år har indskrænket fiskeriområderne meget, således at der i dag kun er åbnet for fiskeri i få områder.

Spørgeren er af den opfattelse, at den restriktive fiskeripolitik som bl.a. indførelsen af vekseldrift har bevirket, at der fiskes hårdt i de tilladte områder.

Spørgeren mener efter samtaler med lokale fiskere, at fiskeriet efter muslinger godt kan bære en udvidelse. Alle områder i Limfjorden kan i dag fiskes. Udvidelsen skal bl.a. sikre, at de lokale muslingefiskere får bedret deres fangstmuligheder og dermed bedret deres økonomi og overlevelse. Den lokale følgeindustri og lokale arbejdspladser står også på spil.

Lokale fiskere mener, at millionindtægter i foråret er gået tabt. Det skyldes, at der i de lukkede områder på tidspunkter fandtes store mængder af muslinger, men disse er senere døde på grund af det hvert år ved sommertide tilbagevendende iltsvind i Limfjorden. Netop det, at store fangefærdige muslinger bliver liggende ufanget, er også med til at øge iltsvindet, fordi disse rådner op på fjordbunden.

Et andet moment er hensynet til miljøet. Med de relativt få åbne fangstmuligheder, som i dag tilbydes muslingefiskerne, er fiskeriet i disse områder hårdt, hvilket også kan skade fjordbunden.

Spørgeren mener sammenfattende, at de af Landbrugs- og Fiskeriministeriet netop udstedte tilladelser til fiskeri i få områder i Limfjorden er til skade for dels miljøet og for fiskernes økonomi og overlevelsesmuligheder samt for følgeindustrien og arbejdspladserne i lokalsamfundene.

Svar (24/10 94)

Landbrugs- og fiskeriministeren (Henrik Dam Kristensen):

Der er for tiden udstedt tilladelser til fiskeri efter blåmuslinger i Limfjorden i overensstemmelse med regelsættet i den gældende bekendtgørelse. Tilladelserne er udstedt til de fartøjer, der i de senere år har deltaget i fiskeriet.

Den rent fiskerimæssige regulering er baseret på princippet om vekseldrift, hvor områderne åbnes og lukkes på grundlag af en biologisk vurdering af bestandens sammensætning i de enkelte områder.

Både fra fiskere og fiskeindustri har der været ønske om at ændre udgangspunktet for reguleringen, så beslutningen om åbning og lukning af områder i stedet baseres på løbende prøveudtagninger af fangsterne. Såfremt der konstateres for mange undermålsmuslinger fra et område, skal dette lukkes for blåmuslingefiskeri.

Fiskeriministeriet forhandler for tiden med erhvervet om, hvilke rammer der ville skulle gælde for en sådan ordning, herunder den selvkontrol, som virksomheder og fiskere skal bidrage med.

Det er naturligvis en forudsætning, at der også fortsat foretages biologiske undersøgelser, som kan danne en ramme for beslutninger om fiskeriet.

Det forhandles endvidere med fiskerne med inddragelse af miljømyndighederne, hvorledes miljøet i højere grad kan sikres, især i forhold til de lavvandede områder.

Når disse forhandlinger er afsluttet, vil jeg tage stilling til, på hvilke måder reguleringen eventuelt kan ændres.

Spm. nr. S 51

Til miljø- og energiministeren (14/10 94) af:
Erik Jacobsen (V):

»Hvilke initiativer – ændret administrativ praksis, lovændringer eller nye EU-regler – agter ministeren at iværksætte for effektivt at stoppe miljøskadelig deponering eller afbrænding af tysk affald, der er ført over den dansk-tyske landegrænse?«

Begrundelse

Angiveligt på grund af, at det er langt billigere at deponere visse former for affald i Danmark end i Tyskland, fragtes der daglig store mængder tysk affald over den dansk-tyske landegrænse, heriblandt også miljøfarligt affald.

Både de nationale danske og EU-regler på området forekommer at være noget uklare. I bedste fald vil danske miljømyndigheders indgreb på området kunne blive sinket af indviklede og langvarige bureaukratiske procedurer og ankesystemer.

Derfor bør ministeren snarest sikre, at den pågældende trafik stoppes først og fremmest af hensyn til miljøet i Syd- og Sønderjylland.

Svar (25/10 94)

Miljø- og energiministeren (Svend Auken): Miljøstyrelsen arbejder tæt sammen med amt og kommune i forbindelse med anmeldelser om import af affald til Danmark. Det er bl.a. styrelsens faste praksis at anmode kommune/amt om at påse, at den pågældende virksomhed har en miljøgodkendelse til at modtage det importerede affald, forinden importtilladelsen udstedes.

Miljøstyrelsen har over for mig oplyst, at styrelsen ikke har udstedt importtilladelse til deponering af affald på danske lossepladser. Dette har været styrelsens praksis i flere år.

Derimod har Miljøstyrelsen udstedt importtilladelse til afbrænding af farligt affald. Disse tilladelser udstedes kun, såfremt kommunen/amtet over for styrelsen har oplyst, at virksomheden har den fornødne miljøgodkendelse til at destruere affaldet ved afbrænding. Langt de fleste af disse tilladelser vedrører import af farligt affald til destruktion på Kommunekemi A/S i Nyborg.

Med hensyn til import af grønt affald (ikke-farligt affald) til nyttiggørelse – eksempelvis forbrænding med energiudnyttelse – skal der ikke i henhold til EU-forordningen om transport ske anmeldelse eller godkendelse. Disse transporter skal derimod være ledsaget af et dokument, som indeholder en række oplysninger, der skal gøre det muligt for myndighederne at spore affaldet.

Det er efter min opfattelse for tidligt at afgøre, hvorvidt EU-forordningen, der trådte i kraft i maj i år, virker efter sin hensigt, idet myndighederne i Danmark og de øvrige EU-lande kun har haft erfaring med regelsættet i 5 måneder.

Siden forordningens ikrafttræden har Miljøstyrelsen kun kendskab til én import, som formentlig burde have været anmeldt og godkendt af myndighederne. Der er allerede aftalt møde mellem styrelsen og amtet, hvor den konkrete sag, som hører under Sønderjyllands Amt, skal drøftes. Styrelsen følger således problemstillingen meget nøje.

Det er min vurdering, at ulovlige transporter kan forebygges ved øget information dels om de nye regler for transporter, dels om miljøbeskyttelseslovens regler om tilsyn med de virksomheder, der importerer affald.

Der er netop udsendt et cirkulære om kommunernes og amternes tilsynsforpligtelse i forbindelse med import af affald i henhold til EU-forordningen.

Herudover er kommuner og amter generelt informeret om reglerne for både selve importen af affald og håndteringen af importeret affald i forbindelse med udsendelsen af det foreløbige tryk af vejledningen om bortskaftelse, planlægning og registrering af affald.

Endelig er Miljøstyrelsen i færd med at udarbejde en vejledning til EU's forordning om transport, der både skal rette sig til myndighederne og også til de virksomheder, der har planer om import af affald.

Spm. nr. 5 63

Til justitsministeren (18/10 94) af:
Kirsten Jacobsen (FP):

»Vil ministeren oplyse, om ministeren finder det acceptabelt, at loven om tv-overvågning ikke gælder offentlige myndigheder, og i bekræftende fald, hvad agter ministeren at gøre for at ændre dette?«

Begrundelse

Der henvises til artikel af 2. oktober 1994 (sektion 2, side 6) i Aalborg Stiftstidende.

Svar (27/10 94)

Justitsministeren (Bjørn Westh):

Det er korrekt, at loven om forbud mod tv-overvågning alene gælder privates tv-overvågning.

Ved lovens tilblivelse var man meget opmærksom på spørgsmålet om offentlige myndigheders adgang til at foretage tv-overvågning, herunder at der i en række tilfælde ud fra mere almene hensyn kunne bestå en anerkendelsesværdig interesse i offentlig tv-overvågning, f.eks. tv-overvågning i trafikikkerheds-mæssigt øjemed eller af retshåndhævelsesgrunde.

Under Folketingets behandling af lovforslaget blev der stillet nogle ændringsforslag af justitsministeren (Ole Espersen), der præciserede, at tv-overvågning, der forestås af offentlige myndigheder, falder uden for lovens område, og at loven ikke medførte nogen ændring i den gældende retstilstand, for så vidt angik offentlige myndigheder. Der henvises herved til Folketingstidende 1981-82, forhandlingerne sp. 5111 ff. og sp. 7688 ff., samt tillæg B, sp. 1075-1076.

Offentlige myndigheders adgang til at foretage tv-overvågning må således fastlægges på grundlag af de almindelige regler, der gælder for de pågældende myndigheders opgaver og virksomhed, for politiets vedkommende navnlig retsplejelovens § 108.

Politiets brug af videokameraer på frit tilgængeligt område i forbindelse med efterforskning af strafbart forhold er ikke nærmere lovreguleret, og der er i øvrigt intet i lovgivningen, der hindrer et sådant efterforskningsskridt. Retskendelse er således heller ikke påkrævet. For så vidt angår områder, der ikke er frit tilgængelige, antages, at de i straffelovens § 264 a nævnte handlinger er lovlige, når de foretages i retshåndhævelsesøjemed, jf. herved Folketingstidende 1971-72, tillæg A, sp. 562.

Spørgsmålet om en nærmere lovregulering af politiets adgang til observation af personer – herunder også ved brug af optiske instrumenter – som led i efterforskningen er for tiden genstand for overvejelse i Strafferetsplejeudvalget.

Jeg finder det derfor rigtigst at lade eventuelle nye lovgivningsinitiativer på dette område afvente Strafferetsplejeudvalgets betænkning, der forventes afgivet i løbet af 1995.

Spm. nr. S 64

Til justitsministeren (18/10 94) af:

Kirsten Jacobsen (FP):

»Vil ministeren oplyse, hvorledes straffelovens regler om krænkelse af privatlivets fred kan harmonere med offentlig tv-overvågning eksempelvis af al trafik på Limfjorden?«

Begrundelse

Der henvises til artikel af 2. oktober 1994 (sektion 2, side 6) i Aalborg Stiftstidende.

Svar (27/10 94)

Justitsministeren (Bjørn Westh):

Straffelovens regler om krænkelse af privatlivets fred indebærer visse begrænsninger i adgangen til via tv-udstyr og lignende at foretage udspejden af andre personer.

§ 264 a hjemler således straf for den, som uberettiget fotograferer personer, der befinder sig på et ikke frit tilgængeligt sted. Det samme gælder efter bestemmelsen den, der ved hjælp af kikkert eller andet apparat uberettiget iagttager sådanne personer. Bestemmelsen antages også at omfatte udspejdnin og billedoptagelse ved anvendelse af tv-teknik, men finder som nævnt kun anvendelse, når der er tale om iagttagelse eller fotografering af personer, der befinder sig på et »ikke frit tilgængeligt sted«.

Efter § 264 d straffes endvidere den, der uberettiget videregiver meddelelser eller billeder vedrørende en andens private forhold eller i øvrigt billeder af den pågældende under omstændigheder, der åbenbart kan forlanges unddraget offentligheden. Det strafbare forhold er her knyttet til videregivelsen af billedet. Det er ikke nogen betingelse for anvendelsen af denne bestemmelse, at selve optagelsen af billedet er omfattet af § 264 a. § 264 d kan således også anvendes i tilfælde, hvor der videregives billeder, som er optaget, mens den afbilledede person befandt sig på et frit tilgængeligt område.

Det følger modsætningsvis af de nævnte bestemmelser, at det som udgangspunkt er strafrit at fotografere eller iagttage personer, der befinder sig på frit tilgængelige steder, så længe der ikke videregives billeder vedrørende deres private forhold eller i øvrigt billeder af de pågældende under omstændigheder, der åbenbart kan forlanges unddraget offentligheden. Baggrunden herfor er bl.a., at brugen af fotografiapparater, kikkerter og lignende på frit tilgængelige steder er så almindelig, at folk må være forberedt herpå.

Det antages i øvrigt, at en fotografering m.v. efter omstændighederne kan være berettiget, selv om personerne befinder sig på et ikke frit tilgængeligt område. Det gælder f.eks., hvis man fotograferer et sommerhusområde eller en bon-

degård eller betragter et landskab i kikkert og derved får personer med på billedet m.v. Det strafbare område må være den tilstræbte foto-grafering eller observation koncentreret om enkeltpersoner eller persongrupper. Fotografering af personer f.eks. i en bil på gaden kan heller ikke anses for en overtrædelse af § 264 a.

Spm. nr. S 65

Til finansministeren (18/10 94) af:

Kirsten Jacobsen (FP):

»Hvorfor mener ministeren, at statens udgifter til Kammeradvokaten er undtaget fra aktindsigt i lov om offentlighed i forvaltningen, og hvad agter ministeren at foretage sig for at sikre, at befolkningen får kendskab til, hvilke udgifter staten bruger på dette monopolføretagende?«

Begrundelse

Begrundelsen for, at staten benytter et privat firma, Kammeradvokaten, er jo, at man over for Folketinget skal kunne henvise til, at råd, udrædninger og notater fra dette firma er uvildige og uafhængige af statsadministrationen og de enkelte ministre, men når det er en kendsgerning, at næsten hele Kammeradvokaturens indtægt kommer fra staten, er denne uafhængighed jo en illusion. Derfor må man gøre noget for at sikre, at uafhængigheden igen bliver reel. Alternativet er jo at nedlægge Kammeradvokaturen og dermed spare det offentlige for store millionbeløb, idet man så lige så godt kan lade de enkelte ministres egne embedsmænd udarbejde de notater og give den rådgivning, der er tale om. Når man ser på de beløb, staten har betalt i sager som Himmerlandsbanken, Ungbo, »Ask« og »Urd« og mange andre, må man for det første konstatere, at det arbejde, Kammeradvokaturen har udført, ikke har haft en kvalitet, som berettiger til de salærer, som er betalt. Derudover er det fuldstændig uantageligt, at Folketinget og offentligheden ikke kan få oplyst, hvor store beløb staten bruger til dårlige råd fra Kammeradvokaten i de enkelte sager, ligesom det heller ikke er muligt at få at vide, hvor meget statens samlede udgifter pr. år er til denne »institution«.

Svar (28/10 94)

Finansministeren (Mogens Lykketoft):
Kammeradvokatens samlede salærer fra staten for de seneste 5 år udgør:

1989 kr. 18.161.837,46 ekskl. moms
1990 kr. 18.416.317,14 ekskl. moms
1991 kr. 23.469.163,06 ekskl. moms
1992 kr. 33.556.847,20 ekskl. moms
1993 kr. 44.374.143,36 ekskl. moms

Spm. nr. S 66

Til finansministeren (18/10 94) af:

Kirsten Jacobsen (FP):

»Vil ministeren oplyse, med hjemmel i hvilken lov bekendtgørelse nr. 4 af 4. januar 1993 er udstedt?«

Begrundelse

Der henvises til begrundelsen for spørgsmål nr. S 65.

Svar (28/10 94)

Finansministeren (Mogens Lykketoft):
Finansministeriets bekendtgørelse nr. 4 af 4. januar 1993 om undtagelse af dokumenter om indkøbsaftaler fra aktindsigt efter lov om offentlighed i forvaltningen er udstedt i medfør af § 3 i lov om offentlighed i forvaltningen. Denne bestemmelse giver hjemmel til, at vedkommende minister efter forhandling med justitsministeren kan undtage sagsområder, hvor lovens §§ 7-11 i almindelighed vil medføre, at begæring om aktindsigt skal afslås.

Spm. nr. S 67

Til finansministeren (18/10 94) af:

Kirsten Jacobsen (FP):

»Kan ministeren bekræfte, at staten sidste år betalte mere end 40 mio. kr. i salær til Kammeradvokaten?«

Begrundelse

Der henvises til begrundelsen for spørgsmål nr. S 65.

Svar (28/10 94)

Finansministeren (Mogens Lykketoft):

Der henvises til besvarelsen af spørgsmål nr. S 65.

Spm. nr. S 99

Til sundhedsministeren (21/10 94) af:

Kirsten Jacobsen (FP):

»Vil ministeren tage initiativ til, at vaccination af beboere på plejehjem og i ældreboliger kan foretages af kommunernes hjemmesygeplejersker efter ordination fra praktiserende læge?«

Begrundelse

Det er ikke acceptabelt, at beboere på plejehjem og i ældreboliger, der i forvejen får besøg af den kommunale hjemmesygeplejerske, og som om efteråret skal vaccineres mod influenza, enten skal begive sig til egen læge og betale flere hundrede kroner for en vaccination – foruden det, vaccinen koster – eller, endnu værre, er nødt til at få tilkaldt lægen til besøg enten på plejehjemmet eller i ældreboligen og dermed blive belastet med en endnu større udgift, når kommunen i forvejen har sygeplejersker, som kan og er autoriserede til at foretage en sådan vaccination.

Svar (28/10 94)

Sundhedsministeren (Yvonne Herløv Andersen):

Der er hverken juridiske eller lægefaglige barrierer for, at hjemmesygeplejersker kan foretage influenzavaccination.

Inflenzavaccine kan imidlertid kun rekvireres af læger, og i henhold til lægeloven er det lægens ansvar, at vaccinationen udføres på berettiget indikation, og at den enkelte patient eksempelvis ikke er allergisk over for vaccins bestanddele.

Den praktiserende læge kan vælge at uddelegere vaccination af den enkelte patient til eks-

empelvis en kommunalt ansat hjemmesygeplejerske, men vaccinationen udføres stadig på lægens ansvar, og lægen skal sikre, at vaccinen er til hjemmesygeplejerskens rådighed. Der vil således – trods uddelegeringen – stadig være et arbejde, som lægen er berettiget til at opkræve et privathonorar for, præcis som om vaccinationen havde været udført i den praktiserende læges konsultation.

Med hensyn til spørgsmålet om betaling for vaccination og vaccine kan det anføres, at vaccination mod influenza ikke er omfattet af landsoverenskomsten om almen lægegerning, og som følge heraf er spørgsmålet om honorar alene et anliggende mellem læge og patient, og der ydes ikke tilskud fra sygesikringen.

For så vidt angår betaling for vaccination af beboere på plejehjem, har Socialministeriet oplyst, at der pr. 1. januar træder nye regler i kraft, hvorefter beboere på plejehjem betalingsmæssigt er ligestillet med alle andre pensionister. Ældre, der bor i anden ældrebolig end plejehjem, er ligeledes betalingsmæssigt ligestillet med alle andre.

Da der som nævnt hverken er juridiske eller lægefaglige barrierer for, at hjemmesygeplejersker kan udføre influenzavaccination, er det ikke nødvendigt, at jeg tager initiativer.

Spm. nr. S 30

Til statsministeren (11/10 94) af:

Svend Aage Jensby (V):

»Mener statsministeren, at den daværende industriministers besvarelse af spørgsmål 13 (Alm. del – bilag 22) stillet af Folketingets Erhvervsudvalg den 15. oktober 1993 var rigtig og fyldestgørende?«

Begrundelse

Den 15. oktober 1993 blev af Folketingets Erhvervsudvalg stillet følgende spørgsmål nr. 13 (Alm. del – bilag 22) til den daværende industriminister:

»Har Finanstilsynet fået forelagt det prospekt og set de dagbladsannoncer, der af Himmerlandsbanken i november 1991 blev udsendt i forbindelse med bankens bestræbelser på at tilvejebringe supplerende kapital via obligationsudstedelser, og i bekræftende fald, hvornår er dette sket, hvilke eventuelle bemærkninger hav-

de Finanstilsynet, og vil ministeren tilstille udvalget en kopi af det skriftlige materiale, der blev forelagt/tilsendt Finanstilsynet?»

Industriministeren besvarede spørgsmålet om Finanstilsynet således:

»Finanstilsynet har ikke fået forelagt Himmerlandsbankens prospekt, da det ikke er Finanstilsynets opgave at gennemgå eller godkende de prospekter, som udsendes af pengeinstitutterne. Oplysningernes rigtighed er således alene et anliggende for bankens ledelse og dens revision.«

Af den redegørelse, der den 9. december 1993 er afgivet af den ene af kuratorerne i Himmerlandsbanken A/S under konkurs, hedder det i et bestyrelsesmødereferat af 12. februar 1992 citeret i redegørelsen side 15 nederst imidlertid således:

»Tilsynet havde studeret generalforsamlingsberetningen og prospektmaterialet til aktiekapitaludvidelsen og tegningen af ansvarlig kapital. Der blev udtrykt tilfredshed med den givne information, der efter tilsynets opfattelse gav et retvisende indtryk af bankens forhold.«

Svar (20/10 94)

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen): Spørgsmålene er stillet tirsdag den 11. oktober 1994.

Torsdag den 13. oktober vedtog Folketinget et forslag til motiveret dagsorden fremsat af Socialdemokratiet, Socialistisk Folkeparti, Det Radikale Venstre, Enhedslisten og Centrum-Demokraterne, hvorved Folketinget i henhold til Folketingets forretningsordens § 7, stk. 6, nedsatte et særligt udvalg bestående af 17 medlemmer. Udvalget skal undersøge, om ministre i perioden frem til nedsættelsen af undersøgelsesretten den 4. november 1993 ved fejl eller forsømmelse har afgivet mangelfulde eller forkerte oplysninger til Folketinget, som kan give anledning til at drage de pågældende til ansvar. I det omfang det er af betydning for denne vurdering, kan udvalget inddrage forhold forud for meddelelsen af tilsagnet til Sparekassen Nordjylland den 23. august 1993, herunder Bikubens overtagelse af Bornholmerbanken.

Undersøgelsen gennemføres hurtigst muligt.

Da udvalget har adgang til at søge sagen oplyst bl.a. gennem spørgsmål til ministre og ved at kalde ministre i samråd, finder jeg det i udvalgets funktionstid mest korrekt, om sagen

udelukkende behandles inden for udvalgets rammer.

Samtidig vil jeg gerne bekræfte, at jeg naturligvis er til rådighed for det særlige udvalg, når dette måtte ønskes.

Spm. nr. S 31

Til statsministeren (11/10 94) af:

Svend Aage Jensby (V):

»Har statsministeren fortsat tillid til, at advokat Søren Skov Knudsen repræsenterer staten og dermed det offentlige interesser som kurator i Himmerlandsbanken A/S's konkursbo, og mener statsministeren stadig, at befolkningen, herunder kreditorerne i konkursboet, ikke har grund til at betvivle den pågældende advokats habilitet, når henses til, at han ved Himmerlandsbankens overdragelse til Sparekassen Nordjylland samtidig optrådte som rådgiver for Finanstilsynet og Industriministeriet, bl.a. med affattelse af garantierklæringer, som deltager i vurderingen af de juridiske aspekter i den skattemæssige behandling af Sparekassen, og når henses til, at han blev og fortsat er kurator?«

Begrundelse

Spørgsmål om advokat Søren Skov Knudsens habilitet blev første gang rejst i spørgetiden onsdag den 13. oktober 1993, uden at statsministeren - på trods af spørgsmålets gentagelse - besvarede det. Herefter blev spørgsmålet gentaget i spørgetiden onsdag den 27. oktober 1993, hvor statsministeren, jf. Folketingstidende, spalte 859-861, afviste, at der kunne være tale om et habilitetsproblem.

Efter afgivelsen af beretningen fra undersøgelsesretten om visse forhold i forbindelse med Himmerlandsbankens overdragelse til Sparekassen Nordjylland har de rejste spørgsmål fået fornyet interesse. Denne interesse forstærkes af, at advokat Søren Skov Knudsen har måttet fra træde sin stilling ved Kammeradvokaten som følge af sagen.

Svar (20/10 94)

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):
Jeg henviser til besvarelsen af spm. nr. S 30.

Spm. nr. S 32

Til statsministeren (11/10 94) af:

Svend Aage Jensby (V):

»Har staten foreløbig honoreret, eller agter staten foreløbig at honorere den regning på næsten 500.000 kr., som advokat Søren Skov Knudsen efter det oplyste har udstedt i forbindelse med den pågældendes bistand til Finanstilsynet, Industriministeriet og Skatteministeriet i august 1993 ved Himmerlandsbanken A/S overdragelse til Sparekassen Nordjylland, og vil statsministeren tillige oplyse, hvem der rekvirerede den pågældendes bistand, samt om det nævnte krav i givet fald vil blive anmeldt i Himmerlandsbanken A/S under konkurs til skade for boets kreditorer?«

Begrundelse

Ifølge en artikel i Aalborg Stiftstidende den 17. februar 1994 af journalist Jens Trudsø skulle advokat Søren Skov Knudsen have faktureret et beløb på næsten 500.000 kr. for sin bistand ved Himmerlandsbankens overdragelse til Sparekassen Nordjylland, hvilket efter det oplyste skulle svare til en timeløn på godt 10.000 kr.

Svar (20/10 94)

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):
Jeg henviser til besvarelsen af spm. nr. S 30.

Spm. nr. S 41

Til miljø- og energiministeren (13/10 94) af:

Jørn Jespersen (SF):

»Vil ministeren sikre, at samtlige sprøjtemidler, som ifølge en ny undersøgelse fra Danmarks Geologiske Undersøgelser risikerer at blive fundet i Danmarks grundvand, vil indgå i Miljøstyrelsens kommende vurdering af, hvilke midler der skal laves målinger for, så der skabes et fuldt og dækkende billede af, hvor stort et omfang problemet med sprøjtemidler i grundvandet har?«

Begrundelse

En ny undersøgelse fra Danmarks Geologiske Undersøgelser viser, at måske mere end 50 sprøjtemidler, som der hidtil ikke er lavet målinger for, risikerer at blive afsløret i det danske grundvand. Der er tale om sprøjtemidler, som har været anvendt i Danmark, og som er blevet fundet i grundvandet i andre lande. Der eksisterer således en nærliggende risiko for, at de også findes i det danske grundvand.

Det er efter spørgerens mening vigtigt at kende omfanget af forurening med sprøjtemidler i grundvandet, så der kan opstilles realistiske planer for bekæmpelse af problemet, herunder forbud mod yderligere stoffer og indførelse af yderligere afgifter på sprøjtemidler.

Svar (25/10 94)

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):
Problemet med sprøjtemidler i grundvandet er meget større, end vi troede for bare få år siden. Det er meget vigtigt, at vi får et bedre grundlag, end vi har i dag, for at vurdere, hvor stort et omfang problemet faktisk har. Det er vigtigt både af hensyn til tilrettelæggelsen af kontrollen med drikkevandet og af hensyn til det forebyggende arbejde.

I den landsdækkende grundvandsovervågning analyseres der fast for en række stoffer, heriblandt 8 pesticider. De 8 pesticider er udvalgt, fordi de er mobile i jord og har været anvendt i lang tid og/eller i store mængder og derfor vurderes at udgøre en særlig risiko for grundvandet.

Miljøstyrelsen har bl.a. med henblik på at danne baggrund for udvidelse af overvågningsprogrammet iværksat forskellige undersøgelser. Således er der fra foråret 1994 kontrolleret for i alt 20 pesticider og nedbrydningsprodukter i udvalgte overvågningsområder. Der arbejdes på at udvide dette projekt til at omfatte ca. 35 stoffer fra starten af 1995.

Jeg lægger stor vægt på, at Miljøstyrelsen nøje vurderer, hvilke pesticider der fremover bør indgå i den landsdækkende grundvandsovervågning, så vi kan få et dækkende billede af situationen. I denne vurdering vil den nye data-sammenstilling fra Danmarks Geologiske Undersøgelser naturligvis også indgå.

Det er dog ikke nogen simpel opgave at afgøre, hvilke stoffer der er grund til at analysere for.

På den ene side kan man ikke begrænse sig til at overveje de godt 70 stoffer, som DGU's undersøgelse har identificeret. Der kan udmærket være andre godkendte pesticider – og ikke mindst nedbrydningsprodukter fra pesticider – som der er grund til at se nærmere på, selv om de ikke er blevet fundet i udenlandske grundvandsundersøgelser. At de ikke er blevet fundet, kan jo skyldes, at der ikke er blevet kigget efter dem.

På den anden side skal man passe på, at man ikke inkluderer overflødige stoffer i overvågningen. Der er ingen grund til at bruge penge på analyser, som der ikke er nogen miljømæssig begrundelse for at udføre. Det er således ikke alle de godt 70 stoffer, som DGU's datasammenstilling har identificeret, der kan ventes at udgøre et problem for det danske grundvand. Her må man bl.a. se på den anvendte mængde og de geologiske forhold.

Med hensyn til drikkevandet skal vandværkernes boringer i dag undersøges efter et undersøgelsesprogram, der fastlægges for hvert vandværk af kommunen. Det skal omfatte de pesticider, der konkret er grund til at have mistanke om kan findes i vandet, hvad enten de er blandt de 8 pesticider, som indgår i den landsdækkende grundvandsovervågning, eller ej. I 1994 har mange kommuner skærpet kontrollen med pesticider i forhold til tidligere.

Miljøstyrelsen er ved at udarbejde en vejledning i boringskontrol til brug for kommunerne og vandværkerne. Den skal angive, hvordan man mest hensigtsmæssigt tilrettelægger kontrollen med vandet fra boringerne, herunder give nærmere vejledning i, hvordan kontrolprogrammet kan fastlægges med hensyn til pesticider.

Spm. nr. S 50

Til udenrigsministeren (14/10 94) af:
Poul Qvist Jørgensen (S):

»Hvad kan udenrigsministeren oplyse om den seneste udvikling i Sydøsttyrkiets (Kurdistan)?«

Begrundelse

Ifølge såvel internationale som nationale meddelelser foregår der en stadig stigende forfølgelse og pogromlignende aktion rettet mod den kurdiske befolkningsdel i Sydøsttyrkiets, som til-

syneladende har nået voldsomme højder i netop disse dage.

Svar (26/10 94)

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen): Menneskerettighedssituationen i Tyrkiet, herunder forholdene for den kurdiske befolkningsgruppe, har længe været utilfredsstillende og er i den senere tid blevet yderligere forværret. Dette har affødt betydelig international kritik fra såvel regeringer som menneskerettighedsorganisationer. Desværre må det erkendes, at denne kritik endnu ikke har haft den tilsigtede virkning på menneskerettighedsforholdene i landet.

For så vidt angår udviklingen i Sydøsttyrkiets, er der tale om en ulykkelig voldsspiral, hvor PKK's terroraktiviteter og sikkerhedsstyrkernes bekæmpelse heraf igennem 10 år har krævet mange tusinde uskyldige menneskers liv og medført materielle ødelæggelser, ligesom skoler og andre offentlige faciliteter har måttet lukkes. Antallet af uopklarede mord, forsvindinger og afbrændte landsbyer er voksende. Ti provinser i Sydøsttyrkiets har i adskillige år været erklæret i såkaldt civil undtagelsestilstand, hvilket indebærer ophævelse eller indskrænkninger i en del af befolkningens rettigheder. I øvrigt er områdets økonomi blevet hårdt ramt af FN's blokade mod Irak, som tidligere aftog en stor del af landbrugsproduktionen og gav beskæftigelse til transportsektoren. Tilsammen har disse forhold bevirket, at et i forvejen økonomisk og socialt tilbagestående område i Tyrkiet er blevet endnu mere forarmet, og at lokalbefolkningen, der overvejende er af kurdiske afstamning, i stort tal er udvandret til andre egne af landet, ikke mindst til de store byer i Vesttyrkiets Istanbul, Ankara og Izmir.

Den tyrkiske regering har klart erklæret sin vilje til at bekæmpe PKK, og der er ikke tvivl om, at man i løbet af det sidste års tid har optrappet indsatsen mod PKK ganske betydeligt ved at indsætte massive sikkerhedsstyrker i Sydøsttyrkiets. For nylig har sikkerhedsstyrkernes angivelige afbrænding af landsbyer i Tuncelli-området givet anledning til udbredt fordømmelse i den tyrkiske offentlighed. Den tyrkiske minister med ansvar for menneskerettigheder har således kaldt afbrændingen for »statsterrorismek«. Tyrkiets præsident, Süleyman Demirel, og menneskerettighedsministeren har begge iværksat omgående undersøgelser af af-

brændingerne, og vicepremierminister Karayalcin har oplyst, at den tyrkiske regering vil tage sagen op, og at de ansvarlige vil blive straffet.

En gruppe af uafhængige tyrkiske intellektuelle har under mottoet »lad geværrerne tie« udfoldet bestræbelser på at tilvejebringe en våbenhvile mellem PKK og sikkerhedsstyrkerne. Bestræbelserne skal være støttet af en række politikere, og det er tanken, at en blivende løsning på det kurdiske spørgsmål skulle være lettere at opnå under en sådan våbenhvile.

Den tyrkiske regering har ved sin tiltrædelse erklæret at ville gennemføre en fuld demokratisering af samfundet og har givet løfte om at opheve den førnævnte undtagelsestilstand. Ved flere andre lejligheder har regeringen tilkendegivet, at kurdernes kulturelle rettigheder burde sikres bedre bl.a. ved oprettelse af skoler med undervisning på kurdisk og kurdisk tv. Ingen af disse løfter er imidlertid endnu ført ud i livet, og den seneste udvikling skaber fornyet tvivl om den tyrkiske regerings holdning til disse spørgsmål.

Den danske regering fordømmer enhver form for terrorisme, herunder PKK's terror. Samtidig har vi fastholdt, at de tyrkiske sikkerhedsstyrkers bekæmpelse af PKK's terror må foregå under respekt for de internationalt anerkendte menneskerettigheder. Danmark arbejder aktivt for en forbedring af menneskerettighedssituationen i Tyrkiet såvel i den nordiske kreds som i Den Europæiske Union samt inden for CSCE, Europarådet og bilateralt under kontakter med den tyrkiske regering. Senest er den danske betænkelighed over udviklingen i Tyrkiet blevet fremført under en samtale mellem den danske og den tyrkiske udenrigsminister i forbindelse med FN's 49. generalforsamling.

Spm. nr. S 45

Til kulturministeren (13/10 94) af:

Niels J. Langkilde (KF):

»Vil ministeren oplyse, om det er rigtigt, at Det Kongelige Bibliotek på Slotsholmen skal lukke for ekspedition i halvandet år, og vil ministeren i bekræftende fald oplyse, hvilke samlinger der i denne periode vil være utilgængelige for forskere og studerende?«

Begrundelse

Hvis Det Kongelige Biblioteks ekspedition på Slotsholmen lukker i halvandet år, og hvis f.eks. håndskriftssamlingen ikke vil være tilgængelig, vil det for H.C. Andersen-centret ved Odense Universitet betyde væsentligt forringede muligheder for centrets virksomhed, da en stor del af råstoffet for det daglige arbejde vil mangle. En række forskere og studerende ved forskningsinstitutioner ude over landet vil komme i en tilsvarende situation. Det er derfor af stor betydning for planlægningen af de kommende års studier, at det bliver offentligt kendt, hvilke samlinger der vil være utilgængelige, og hvor længe disse samlinger vil være utilgængelige.

Svar (25/10 94)

Kulturministeren (Jytte Hilden):

I udbygningen af Det Kongelige Bibliotek på havnefronten indgår en omfattende ombygning og modernisering af den nuværende hovedbygning. Som følge af byggeprojektet flyttes ca. 100 km bøger m.v. fra Slotsholmen samt fra andre magasiner til et hovedmagasin på Lergravsvej samt til det kommende magasin ved Københavns Universitet Amager. I forbindelse med denne udflytning sker en fuldstændig nyopstilling og registrering af bibliotekets samlinger. Disse opgaver vil lægge beslag på en stor del af bibliotekets personale i byggeperioden.

Kulturministeriet lægger vægt på, at dette meget omfattende arbejde kan gennemføres med de mindst mulige gener for bibliotekets brugere. Med dette udgangspunkt er der fastlagt en plan for gennemførelsen af de nødvendige flytninger og nyopstillinger af bibliotekets samlinger, som indebærer, at biblioteket gennem hele byggeperioden vil kunne betjene sine lånere fra Det Kongelige Biblioteks to andre betjeningssteder på Københavns Universitet Amager og i Fiolstræde. Der vil være adgang til alle samlinger i perioden.

Forskere med behov for adgang til håndskrifter og andet klausuleret materiale vil gennem hele perioden have adgang efter samme retningslinjer som nu til materialer fra bibliotekets samlinger, idet der indrettes en nødlæsesal på Københavns Universitet Amager med 25 pladser under overvågning, der er planlagt med en åbningstid på 36 timer ugentlig. Der vil være adgang efter skriftlig anmodning. Den særlige

udlånservice over for Københavns Universitet og andre forskningsinstitutioner opretholdes.

For alle materialer kan leveringstiden blive forlænget med op til 1 uge. I forbindelse med flytninger kan dele af samlinger være utilgængelige i op til 3 måneder. Dette meddeles publikum forud for flytningerne.

Bygningen på Slotsholmen vil være lukket for publikum i perioden fra februar 1996, indtil den som planlagt kan genåbne i oktober 1997.

Det er min vurdering, at der er fundet en ordning, som tager passende hensyn til brugerne ved gennemførelsen af dette omfattende byggeprojekt, hvor personalet også skal forberede udformningen af det nye bibliotek. De yderligere fordele ved evt. helt at undgå lukning af bygningen på Slotsholmen står ikke i rimeligt forhold til ulemperne, da betjeningen opretholdes på Amager og i Fiolstræde.

Det kongelige Bibliotek vil iværksætte en informationskampagne over for sine lånere i november måned.

Spm. nr. S 59

Til sundhedsministeren (17/10 94) af:

Ester Larsen (V):

»Vil ministeren redegøre for regeringens holdning til CPR-baserede medicinregistre, oprettet uden patientsamtykke på grundlag af apoteksindberetninger?«

Begrundelse

Fyns Amtsråd står over for at skulle tage stilling til udlevering af oplysninger via sygesikringsafregningen om borgernes medicinforbrug til brug for opbygning af et fynsk CPR-baseret medicinregister på Odense Universitet.

Et tilsvarende nationalt medicinregister i Sundhedsstyrelsens regi indeholder efter den tidligere regerings udtrykkelige anvisning ingen CPR-numre.

Da det er af evident betydning, at borgernes grundlæggende retsstilling ikke varierer fra amt til amt, er en klar stillingtagen fra regeringens side aktuel.

Svar (24/10 94)

Sundhedsministeren (Yvonne Herløv Andersen):

Spørgsmålet om, hvorvidt det i et register er nødvendigt at registrere oplysninger om CPR-nummer (personnummer), må afgøres i forbindelse med en stillingtagen til oprettelsen af det enkelte register og fastlæggelsen af formålet hermed.

Med hensyn til private registre er der i lov om private registre fastsat nærmere betingelser for, hvornår personnummer må registreres, jf. lovens § 4 a.

Når det gælder offentlige registre, er det op til den politisk ansvarlige myndighed at vurdere, om registrering af personnummer er nødvendig for varetagelsen af de opgaver, som det enkelte register er beregnet til. Forinden fastsættelsen af forskrifter for offentlige registre skal der i henhold til § 5, stk. 1, i lov om offentlige myndigheders registre indhentes en udtalelse fra Registertilsynet. I den forbindelse vil det bl.a. blive vurderet, om der er grundlag for registrering af personnumre i det enkelte register. Der stilles endvidere i medfør af registerlovgivningen krav til de sikkerhedsforanstaltninger, der skal være til stede.

Jeg mener, at de gældende procedurer sikrer, at der ved oprettelsen af registre i hvert tilfælde bliver taget stilling til, om der er grundlag for registrering af personnummer, og om det i så fald skal ske.

Med hensyn til det omtalte medicinregister med navnet Odense Universitets Farmakoepidemiologiske Database kan jeg oplyse, at registret henhører under undervisningsministerens område.

For så vidt angår spørgsmålet om anvendelse af personnumre i forbindelse med dette register, kan jeg imidlertid på baggrund af oplysninger fra Odense Universitet oplyse, at personnumre ikke indgår i selve registret, men opbevares adskilt herfra. I registret findes alene særlige kryptograferede løbenumre, ligesom den nøgle, der kan forbinde løbenumre og personnumre, er kryptograferet.

Spm. nr. S 60

Til sundhedsministeren (17/10 94) af:

Ester Larsen (V):

»Vil ministeren redegøre for og erklære sig ind-

forstået med at fjerne de formelle regler, der hindrer primærkommuner i under særlige forhold at betale for en borgers behandling på privathospital eller klinik?»

Begrundelse

Ventetiderne inden for det offentlige behandlingssystem på sundhedsområdet kan for nogle patienter medføre helt uacceptable menneskelige omkostninger i form af mistet arbejde og social deroute.

Udløser ventetiden samtidig sygedagpenge og andre sociale udgifter gennem længere tid, kan det ikke alene menneskeligt, men også samfundsøkonomisk være at foretrække for kommunen at betale behandlingsudgifter for patienten i privat regi.

Det er derfor af betydning, at det gøres lovligt for primærkommuner således at afværge, at sygdom fører til socialt sammenbrud for den enkelte borger, ja måske for en hel familie.

Svar (24/10 94)

Sundhedsministeren (Yvonne Herløv Andersen):

Efter sygehuslovens § 1 varetages sygehusvæsenet af amtskommunerne og Københavns og Frederiksberg Kommuner, og efter lovens § 3, stk. 3, kan amtskommunerne »... benytte private institutioner som led i sine sygehusopgaver«. Da sygehusloven således entydigt og udtømmende henlægger varetagelsen af sygehusvæsenet og benyttelsen af private institutioner til amtskommunerne og Københavns og Frederiksberg Kommuner, er primærkommunerne i medfør af sygehusloven afskåret fra at yde tilskud til behandling på privat sygehus.

Efter sygesikringsloven er sygesikringen ligeledes en amtskommunal opgave. Sygesikringslovens § 13 indeholder dog en regel om, at primærkommunerne undtagelsesvis kan yde tilskud til supplerende af de ydelser, der er omfattet af sygesikringslovens § 6 (lægehjælp), § 8 (tandlægehjælp), § 9 (fysioterapi m.v.) og § 10 (brilletilskud). Det følger af ordlyden i § 13 (»supplere«) og dens forarbejder, at bestemmelsen ikke kan udgøre hjemmel for betaling af ydelser, som man efter sygesikringsloven har krav på at få vederlagsfrit. For så vidt angår behandling af gruppe 1-sikrede ved praktiserende speciallæ-

ge, kan en primærkommune således ikke anvende sygesikringslovens § 13 til at betale for ydelser, der er omfattet af overenskomst mellem Den Offentlige Sygesikring og Foreningen af Speciallæger. For så vidt angår gruppe 2-sikrede, vil § 13 kunne anvendes til supplerende af lovens ydelser til dækning af den delvise egenbetaling.

Med hensyn til behandling, der ikke er omfattet af sygesikringsoverenskomsten, er sygesikringslovens § 13 subsidier i forhold til sygehusloven. Bestemmelsen giver derfor ikke hjemmel for primærkommunerne til at yde tilskud til behandling hos speciallæge, hvis behandlingen er en anerkendt sygehusbehandling, der derfor kunne være stillet vederlagsfrit til rådighed på et offentligt sygehus.

Jeg lægger afgørende vægt på, at sundhedsvæsenets opgaver løses i et tæt samarbejde mellem amterne, kommunerne og staten. Jeg har derfor indbudt Amtsrådsforeningen og Kommunernes Landsforening til en drøftelse af, hvordan vi gennem et tættere samarbejde kan sikre en fortsat forbedring af sundhedsvæsenet til gavn for patienterne. Et af de emner, jeg lægger op til en drøftelse af, er spørgsmålet om det offentlige sundhedsvæsens samarbejde med og brug af private sygehuse og klinikker.

Spm. nr. S 68

Til miljø- og energiministeren (19/10 94) af: **Anne Birgitte Lundholt** (KF):

»Med hvilken begrundelse har Skov- og Naturstyrelsen modsat sig opstilling af vindmøller i Thyholm Kommune i november 1993 på trods af fuld lokal opbakning?»

Begrundelse

Thyholm Kommune udarbejdede medio 1992 en vindmølleplan, der i juli 1992 blev udsendt til offentlig høring og endeligt vedtaget i efteråret 1992. Alle lokale repræsentanter har accepteret den endelige placering i det såkaldte område 2, Kallerup. Det gælder såvel naturorganisationer, turistorganisationer som andre interesseorganisationer. Der var ingen lokale indsigelser mod denne placering.

Den senere planlægning gennem Ringkøbing Amt ved et tillæg til regionplanen er endvidere accepteret af Ringkøbing Amt. Heller ikke i

denne høringsfase er der kommet lokale indsigelser.

Den eneste indsigelse er kommet fra Skov- og Naturstyrelsen.

Svar (26/10 94)

Miljø- og energiministeren (Svend Auken): Jeg har forelagt spørgsmålet for Skov- og Naturstyrelsen, som har oplyst følgende:

»I brev af 7. oktober 1993 fremsatte Skov- og Naturstyrelsen over for Miljøministeriets departement, Landsplanafdelingen, ønske om, at der blev gjort indsigelse mod nogle konkrete forhold i Ringkøbing Amts forslag til »Regionplan 1993«. Blandt disse var to reservationer til vindmøleparker beliggende i Thyholm Kommune.

Skov- og Naturstyrelsens begrundelse for ønsket om indsigelse var, at de to vindmøleparker var foreslået placeret i et område mellem hovedlandevejen og den vestfor liggende kyst i et sårbart landskab, der udgør et større sammenhængende kystlandskab, og som i regionplanen er udpeget som værdifuldt naturområde.

Skov- og Naturstyrelsen fandt, at det var vigtigt at friholde en i dag uberørt kyststrækning for den landskabelige påvirkning fra vindmøleparker. Denne vurdering var bl.a. baseret på, at der er tale om en del af landet, hvor landskabet i øvrigt er kraftigt påvirket af vindmøller.

På baggrund heraf indgik de to vindmøleparker i Miljøministeriets indsigelse af 1. november 1993 mod en række forhold og retningslinjer i Ringkøbing Amts forslag til »Regionplan 1993.«

Spm. nr. S 69

Til miljø- og energiministeren (19/10 94) af: **Anne Birgitte Lundholt** (KF):

»Hvorledes harmonerer Skov- og Naturstyrelsens holdning med regeringens planer for opstilling af vindmøller?«

Begrundelse

Der henvises til begrundelsen for spørgsmål nr. S 68.

Svar (26/10 94)

Miljø- og energiministeren (Svend Auken): Indledningsvis vil jeg, for så vidt angår Skov- og Naturstyrelsens holdning til opstilling af vindmøller i Thyholm Kommune, henvisse til besvarelsen af spørgsmål nr. S 68.

Videre kan jeg oplyse, at bestemmelserne i planlovens §§ 5 a og 5 b om beskyttelse af vore kystområder, som Folketinget vedtog i slutningen af forrige samling, har til formål at sikre, at kysterne fortsat kan udgøre en væsentlig natur- og landskabsressource og være attraktive til rekreative formål.

Det betyder ikke, at der ikke kan opstilles vindmøller i kystzonen, men at der bør foretages en nærmere planlægning og afvejning af vind-, natur- og landskabsinteresser, før der opstilles vindmøller i kystzonen.

Der er således ikke en modsætning mellem opfyldelsen af regeringens ønske om en udbygning af vindkraften og den nødvendige varetagelse af hensynene til natur og landskab.

I øvrigt henvises til besvarelsen af spørgsmål nr. S 70.

Spm. nr. S 70

Til miljø- og energiministeren (19/10 94) af: **Anne Birgitte Lundholt** (KF):

»Hvorledes agter regeringen at opfylde de energipolitiske målsætninger i samarbejde med de lokale beboere og myndigheder, når regeringen forkaster enige lokale indstillinger til opsætning af vindmøller?«

Begrundelse

Der henvises til begrundelsen for spørgsmål nr. S 68.

Svar (26/10 94)

Miljø- og energiministeren (Svend Auken): Det er et af regeringens miljø- og energipolitiske mål at fremme en planlægning, der sikrer, at den fortsatte udbygning med vindmøller sker under hensyntagen til de interesser, der er knyttet til anvendelsen af det åbne land. Blandt disse interesser er interesser af såvel lokal, regional som national karakter.

Som et eksempel på en interesse af national karakter er beskyttelsen af vore kystområder, sådan som denne interesse er kommet til udtryk ved kystcirkulæret med tilhørende vejledning og senest ved ændringerne af lov om planlægning og lov om naturbeskyttelse.

Jeg har generelt tillid til, at kommunalbestyrelserne – uden at det er formuleret som et bindende krav i cirkulæret om planlægning for vindmøller – lever op til deres ansvar og indtager regeringens vindmøllepolitik i planlægningen.

Det er dog ikke tilstrækkeligt, at der i planlægningsarbejdet opnås enighed mellem repræsentanter for interesser af lokal og regional karakter, hvis denne enighed ikke tilgodeser de nationale interesser. Det var dette, der var situationen i den omtalte sag fra Thyholm Kommune, hvor der, jf. besvarelsen af spm. nr. S 68, er tale om et værdifuldt kystlandskab.

Jeg synes i øvrigt, at det i den forbindelse er værd at bemærke, at ministeriet i forhandlingerne pegede på alternative placeringmuligheder, og at bestemmelserne om beskyttelse af kystnærhedszonen ikke generelt forbyder opstilling af vindmøller i kystnærhedszonen. Regeringen søger således netop at fremme de energi- og miljøpolitiske målsætninger i samarbejde med kommunerne, selv om der i ethvert samarbejde kan opstå uenighed om konkrete spørgsmål.

Spm. nr. S 71

Til miljø- og energiministeren (19/10 94) af:
Anne Birgitte Lundholt (KF):

»Vil ministeren genoverveje Skov- og Naturstyrelsens svar vedrørende opsætning af vindmøller i Thyholm Kommune?«

Begrundelse

Der henvises til begrundelsen for spørgsmål nr. S 68.

Svar (26/10 94)

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):
I forlængelse af mine svar på spørgsmål nr. S 69 og S 70 kan jeg oplyse, at beslutningen om at tage reservationen til to kystnære vindmølleparker i Thyholm Kommune vest for hovedlande-

vejen ud og i stedet udlægge et areal øst for hovedlandevejen i tilknytning til kommunens primære bebyggelse blev truffet i forbindelse med forhandlinger om »Regionplan 1993« for Ringkøbing Amtskommune.

Videre kan jeg oplyse, at Ringkøbing Amt og de relevante statslige myndigheder var involveret i forhandlingerne og var enige i alternativt at placere en vindmøllepark øst for hovedlandevejen.

Jeg finder derfor ikke anledning til at ændre beslutningen om at undgå placering af vindmølleparker vest for hovedlandevejen.

I øvrigt henvises til besvarelsen af spørgsmål S 68.

Spm. nr. S 20

Til miljø- og energiministeren (10/12 94) af:
Anni Svanholt (SF):

»Vil ministeren oplyse, hvilke muligheder ministeren ser for at inddrage etablering af et om-løbsstryk ved Tangeværket i koncessionsfor-handlingerne med Gudenåcentralen?«

Begrundelse

Viborg Amtsråd har ved skrivelse af 4. marts 1994 rettet henvendelse til miljø- og energiminister Svend Auken vedrørende etablering af faunapassage ved Tangeværket.

Det fremgår af ovennævnte skrivelse, at det er oplyst over for amtet, at Miljø- og Energiministeriet har igangværende forhandlinger om forlængelse af A/S Gudenåcentralens koncession.

Miljø- og energiminister Svend Auken svarer følgende til Viborg Amt i skrivelse af 22. marts 1994: »Jeg vil derfor nu bede Miljøstyrelsen og Skov- og Naturstyrelsen om at tage kontakt til Energistyrelsen for at få kortlagt muligheden for at inddrage spørgsmålet i koncessionsforhandlingerne. Samtidig får vi forhåbentlig nu løst passageproblemerne ved opstemningerne i Silkeborg, Ry og ved Vilholt.«

Da henvendelsen til Energistyrelsen var i marts 1994, ønsker spørgeren at kende resultatet af henvendelsen til Energistyrelsen samt ministerens overvejelser herom.

Svar (20/10 94)

Miljø- og energiministeren (Svend Auken): Der er endnu ikke påbegyndt forhandlinger med A/S Gudenåcentralen om koncessionsbevillingen.

Energistyrelsen, Miljøstyrelsen og Skov- og Naturstyrelsen vurderer for tiden, hvilken fremtidig regulering af Tangeværket der vil være mest hensigtsmæssig. Herunder vurderes også, om koncessionsordningen skal forlænges efter udløbet i år 2001, eller om værkets forhold skal reguleres på anden måde.

Jeg forventer en redegørelse herom ved årsskiftet.

Institut for Ferskvandsfiskeri og Fiskepleje er endvidere ved at undersøge, om den eksisterende fisketrappe ved Tangeværket fungerer bedre, efter at der er sat gitre op neden for værkets turbiner.

Det er således for tidligt at sige noget om mulighederne for at inddrage etableringen af et omløbsstryg i eventuelle koncessionsforhandlinger.

Jeg lægger imidlertid stor vægt på, at der uanset den fremtidige reguleringsform opnås en miljømæssigt tilfredsstillende løsning, herunder at der etableres gode muligheder for faunapassage. Et omløbsstryg ved Tangeværket vil være en sådan mulighed.

Der er også problemer med faunapassage og vandføring ved andre opstemninger end Tangeværket. Det er baggrunden for, at jeg – som det også fremgår af lovprogrammet – vil fremsætte lovforslag om ændring af vandløbsloven med henblik på at løse problemerne med passage m.v. ved opstemninger. Denne lovændring kan få betydning for, hvorledes forholdene ved Tangeværket vil blive reguleret.

Spm. nr. S 61

Til justitsministeren (18/10 94) af:

Søren Søndergaard (EL):

»Vil ministeren oplyse, om danske myndigheder direkte eller indirekte gennem kontakt til tyske myndigheder har været medvirkende til at forhindre ubevæbnede tyske statsborgere med gyldigt pas til Danmark i at deltage i en lovligt anmeldt og fredelig antinazistisk demonstration i Kollund lørdag den 15. oktober 1994?«

Begrundelse

For Danmarks omdømme i udlandet er det vigtigt, at de igangværende demonstrationer i Kollund klart fremstår som antinazistiske og ikke antityske.

Derfor er det meget alvorligt, hvis danske myndigheder som refereret flere steder har bidraget til at forhindre tyske antinazister i at deltage i den lovligt anmeldte og fredelige demonstration lørdag den 15. oktober 1994 i Kollund.

Enhedslisten ønsker derfor at give ministeren mulighed for klart og utvetydigt at dementere, at danske myndigheder har medvirket til at forhindre ubevæbnede tyske statsborgere med gyldigt pas indrejse i Danmark.

Foreløbigt svar (26/10):

Justitsministeren (Bjørn Westh):

Justitsministeriet har anmodet Politimesteren i Gråsten om gennem Rigspolitichefen at fremsende en udtalelse i anledning af det rejste spørgsmål.

Når udtalelsen foreligger, vil Justitsministeriet vende tilbage til sagen.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 7:

Forespørgsel til erhvervsministeren [om sikkerheden til søs].

Af Tommy Dinesen (SF) m.fl.
(Forespørgslen anmeldt 26/10 94).

Formanden:

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg Tingets samtykke dertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af lovforslag nr. L 24: Forslag til lov om ændring af lov om Ørestaden m.v.

Af finansministeren (Mogens Lykketoft).
(Fremsat 26/10 94).

Lovforslaget sattes til forhandling.